

DARBININKAS

LV NO. 54

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGPIŪTIS - AUG. 26, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Arabų-Izraelio taikos derybos jau pradėtos J. Tautose

Jungt. Tautos. — Izraelio, Egipto ir Jordano taikos derybos prasidėjo rugpiūčio 25 J. Tautų Rūmuose New Yorke.

Viskas vyksta slapta tarpininkui Jaringui įrengtame ofise. Kokiu būdu jis veiks susitarimo siekdamas, ir tai tuo tarpu paslaptis. Tarpininkas, kad jo misija yra ne tarpininkauti, bet susitarimą išgauti.

Egipto ir Jordano delegacijos vadovauja jų ambasadoriai prie Jungt. Tautų, Izraelio delegacijos vadovu vyriausybės paskyrė užsienio reikalų ministrą Ebaną, ir jis jau čia yra atvykęs. Tuo tarpu santykius su derybininkais Izraelio ambasadorius, bet esama vilčių, kad ir formaliai pasikalbėjimus greit galės perimti patys užsienio reikalų ministrai.

Fulbrightas paskelbė savo planą, dėl kurio arabai patenkinami, Izraelis tyli, o Amerikoje kaltinamas, kad trukdo derybas

Fulbright planas

Derybų išvakarėse savo taikos sąlygas kongrese, per spaudą ir televiziją paskelbė JAV senatorius Fulbright. Savo kalbą jis pavadino "Seni mitai ir naujos realybės — Vid. Rytai". Ją berašydamas jis nesugriovė nė vieno mito, bet tos jo tariamos naujos realybės pasirodė esančios seniai nebevertos atgyvenusių liekanos.

Pirma, — sakė Fulbrightas — dabar prasidedančiuose paskaitimuose Izraelis ir arabai būtinai turi susitarti Saugumo Tarybos 1967 m. rezoliucijos pagrindu. Kadangi Izraelis yra

paskutiniojo karo laimėtojas, tai jis pirmasis turėtų parodyti daugiau kilniavisiškumo ir tuojuo pasiūlyti taisyti dėl savo pasitraukimo iš visų 1967 užimtų arabų žemių. Fulbright niekina Izraelio pastangas šiek tiek išlaikyti Izraelio sienas, jas saugesnes padarant. Tai jis vadiną atmetimu mitu. Jam mitas ir tai, kad visos trys didžiosios pasaulio religijos vadina Palestiną šventąja žeme.

Pats senatorius pripažįsta, kad Izraeliui tą jo pirmąjį reikalavimą nebūtų lengva priimti, jei ir Izraelis pamatys jo siūlymo naudą. Jis pats mato tokią naudą, kad ilgą nusiūlinimo karą kariaudamas Izraelis gali neatlaikyti ir žūti. Jo siūlymą priėmus Izraelis liktų saugūs 1967 metų sienose. Pasauliui gi būtų tokia nauda, kad dingtų JAV ir Rusijos susidūrimo pavojus atominiams

ginklams. (Čia jau naujas mitas!).

Antra, jei šalys dabar geruoju nesusitarė, J. Tautų Saugumo Taryba turi taiką paskirti ir ją savo karine pajėga įtvirtinti. Jei patys susitars, Jungt. Tautos, ypač Saugumo Tarybos nuolatiniai nariai, turi taiką garantuoti. Kadangi Izraelis galėtų nepasitikėti J. Tautomis, tai senatorius pademonstravo ir savo "kilniavisiškumą" — pažadėjo remti JAV senate sutartį, kuria Amerika dar pati viena garantuotų Izraelio sienų neliečiamybę. Kodėl Amerika tai turėtų padaryti du kartus, senatoriaus "kilniavisiškumas" nepajėgė to naujojo mito išaiškinti.

Pasaulis Fulbright planu nesidomėjo, nes taikos planu jo negalima pavadinti. Maskvos Tass tik pažymėjo, kad senatorius siūlė atiduoti arabams visas žemes, bet nė vieno žodžio neskyrė kitiems jo pasiūlymams. Reiškia, kad ir jiems tas produktas neatrodė esąs dėmesio vertas.

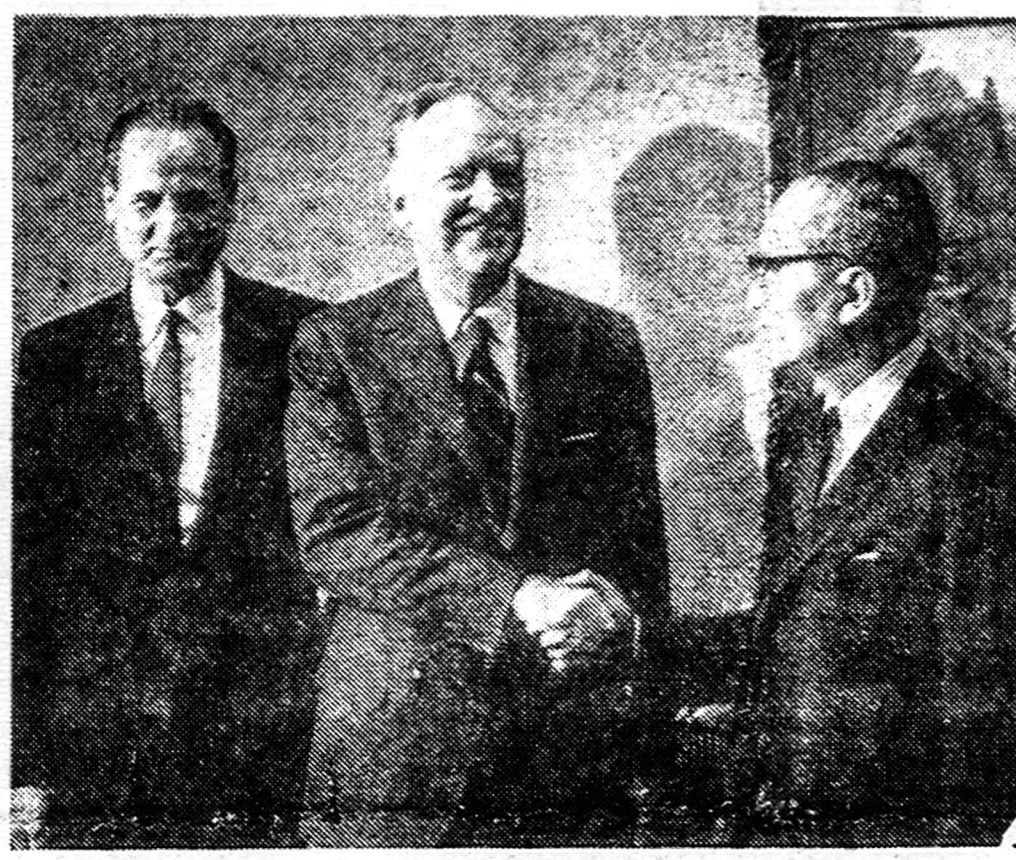
— Albanija skubiai ieško ryšių su nekomunistiniais Europos kraštais. Diplomatinis ryšius jau atnaujino su Prancūzija, Austrija, Italija, Suomija ir Šveicarija, tarsi su Graikija ir Jugoslavija. Manoma, kad pagrindinė priežastis yra labai blogi ūkiniai reikalai.

— Washingtonas žadėjęs paremti pinigais Tailandą už kariuomenės dalinių pasiuntimą į Kambodiją. Kongreso "balandžiai" vėl pradėjo verkšlenti, kad prezidentas su jais nebendradarbiauja.

— Amerika ir Prancūzija sutarė dirbti ranka rankon kovoję prieš tarptautinę narkotikų prekybą. Didžiausias kiekis narkotikų patenka į Ameriką per Prancūziją.

— Kambodijos vyriausybė Amerika nutarė papildomai duoti mažųjų ginklų, susisiekimo bei komunikacijos priemonių ir kitokio karinio inventoriaus 40 mil. dol. vertės. Tai ženklas, kad Kambodijos nenorima komunistam užleisti. Dabar jau populiarus šūkis, kad padedant Kambodijai tuo pačiu gerėja reikalai ir P. Vietname.

Nuo biologinių ginklų vartojimo Amerika jau atsisakė be jokių rezervų.

Jie nori priversti susitaikyti: Jarring, Rogers, U Thant

Sutartis pasirašyta prieš 45 metus, dabar prašo senatą ją patvirtinti

Washingtonas. — Prieš 45 metus buvo pasirašytas Ženevos protokolas vadinamas susitarimas uždrausti karo metu vartoti cheminius bei biologinius ginklus. To meto Amerikos vyriausybė padėjo tą dokumentą paruošti, bet senatas jo niekad neratifikavo ir 1947 m. sugrąžino atgal prezidentui.

Dabar prez. Nixonas nusiuntė atgal tą susitarimą ir senatą ir prašė jį ratifikuoti su valstybės sekretoriaus nurodytais rezervais. Prezidentas dar paaiškino, kad Amerika yra seniai ir kelis kartus pareiškusi per J. Tautas, jog tų ginklų niekada pirmoji nepavartos, bet pasiūlymą sau teisę juos pavartoti tuo atveju, jei būtų tais tinklais kitų užpulta.

Protokolas yra ratifikavusios 85 valstybės, bet 39 valstybės, jų tarpe Prancūzija, Anglija ir Rusija, yra pridėjusios įvairių rezervų JAV pasitenkins tik tuo vienu ką tik paminėtu rezervu. Dar yra vienas Amerikos paaiškinimas, rezervu nelaikomas. Tai yra pareiškimas, kad cheminiais ir biologiniais ginklams, protokolo prasme, Amerika nelaiko asarinių dujų (vartojamų riaušes malšinant) ir tų chemikalų, kuriais laikinai "nuskinami" medžių lapai. Dabar JAV tuos chemikalus vartoja P. Vietname džiunglių lapijai prarinti. Bet kai baigsis Vietnamo karas, juos vartoti nebebus galima be prezidento sutikimo.

Siuo metu JT Nusiginklavimo komitete (jis dirba Ženevoje) svarstoma nauja cheminių ir biologinių ginklų uždraudimo sutartis, kurioje būtų pateiktas projektas įtraukti ir asarines dujas bei lapijai nai-

BATUNAS rugpiūčio 22 latvių parke Priedainėje, Freehold, N.J., surengė baltiečių dieną. Nuotraukoje — siriklėse trijų tautų programos dalyviai.

Vilniuje mirė Marcelinas Šikšnys

Vilniuje rugpiūčio 15, eidamas 97 metus, mirė Marcelinas Šikšnys, matematikos vadovėlių autorius, 1922-39 Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius. Po to pensininkas.

Velionis buvo vienas iš įžymiausių Vilniaus lietuvių veikėjų, publicistų, o ypačiai kultūrinio gyvenimo organizatorių.

Literatūros istorijoje jis žinomas Siaulėniškio slapyvardžiu. Pradėjęs nuo poezijos, daugiausia pasisekimo turėjo dramom. Jo 1905 tragedija "Pilėnų kunigaikštis" dėl savo patriotinio patoso buvo spausdinta kelis kartus, o vaidinta daug sykių Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Rygoje, Voroneže, Petrapily ir kt. Mažiau populiarūs, nors literatūriškai stipresni, buvo 1907 parašyta drama "Sparnai" ir 1911 "Likimo bausmė". Literatūros istorijoje "Sparnai" žymėtini kaip simbolinės dramos mėginimas lietuviškame teatre.

Savo gyvenimo paskutinėmis dienomis prašė palaidojamas Rasų kapinėse šalia žmonos.

AŠARŲ SALOJE NAUJI IMIGRANTAI

Ellis sala, esanti netoli Laisvės statulos New Yorke uosto erdvėje, nuo 1892 iki 1954 buvo naudojama kaip pirmoji sustojimo vieta į Ameriką plaukiantiems imigrantams išlipti. Per tą laiką saloje pabuvojo apie 60 mil. būsimųjų amerikiečių, vykusių iš visų pasaulio kraštų. Naujajame pasaulyje laimės ieškoti.

Senąją misiją atlikusi, sala turėjo tapti parku, bet kongresas iki šiol nepaskyrė tam reikalui pinigų. Šią vasarą, niekam nieko nesakiusi, tyliai ten įsikūrė nedidelė grupė negrų ir pradėjo naikinti jau krūmais tapusias piktžoles, valyti seniai apleistas patalpas ir kurtis gyventi. Suuođę ten kažin ką darant, atsikėlė salon visokių pareigūnų ir įsakė jiems išsikraustyti.

Greit atsirado jų vadas, ir išaiškėjo, kad tai ne kokia valkata grupė, bet vienos geros organizacijos nariai. Jos vadas yra dr. Matthew, garsus neurologas chirurgas. Jo sukurta organizacija vadinasi National Economic Growth and Reconstruction Organization (NEGRO). Jos tikslas įkurti saloje rehabilitacijos centrą 2,500 asmenų. Ten gyvens, dirbs ir mokysis amato ir gyventi būvę kaliniai ir buvę narkotikų vartotojai su šeimos nariais. Tos rūšies organizacija padės tiems žmonėms sugrįžti į visuomenę, iš kurios jie išsiskyrė savo neprotingais veiksmais ir dabar patys vieni nebegali sugrįžti, nes negali gauti darbo. Jie bus mokomi amatų ir vėliau įkurdinti prie tos pačios organizacijos laikomų ūkių ir smulkiosios pramonės įmonių. Tai bus atlikta tada, kada bus įsitikin-

ta, kad jie jau pajėgūs savo reikalus patys tvarkyti. Tai bus nauji imigrantai, sugrįžę į visuomenę, iš kurios dėl savo silpnųjų jie buvo išsiskyrę.

Ellis saloje tai organizacijai su tuo centru leista būti penkis metus. Įvairiems reikalams ji mano investuoti saloje apie 100,000 dol. Tas centras aptarnaus tik negrus. Organizacija pinigų renka iš privačių šaltinių ir panašioms reikloms naudoja ir savo įmonių pelną. Tai yra vien tik negrų organizacija, besistengianti padėti negrams ūkiškai į gyvenimą įsikibti.

Lindsay ieško užsieny daktarų subway gydyti

New Yorke Metropolitan Transportation Authority pasiūlytė iš užsieny tris ekspertus, kad ištirtų ir pasakytų, kaip pagerinti susisiekimą N. Y. požeminiais traukiniais. Pakviestieji yra šie: Londono požeminių sistemų operacijų tvarkytojas M. Robbins, Stockholmo sistemos valdytojas pavaduotojas Olaf Kekonius ir Toronto tranzito komisijos vadovas bei požeminių traukinių linijos statytojas W. Paterson.

Tikra gėda kraštui, ypač N. Y. miesto valdytojai majorui Lindsay, kad nesurado ekspertų krašte, kūrį garsinasi užimamą pirmą vietą pasaulyje savo technologija, inžinieriais ir kitokiomis technikos pirmenybėmis. Bet New Yorke vadovė niekad negalės miesto protingiau tvarkyti tol, kol jos majoras bus renkamas ir partijų bosų mėtomas kaip niekam vertas kamoliukas.

— Ceilono raudonoji vyriausybė nutraukė diplomatinis santykius su Izraeliu, užmezgė santykius su S. Korėja, S. Vietnamu ir Vietnamu. Taip buvo žadėta padaryti rinkiminę kampaniją vedant. Vyriausybėje dalyvauja Ceilono kompartija.

— Viceprez. Agnew P. Korejoje tariasi dėl dalies JAV karių iš ten ištraukimo ir pagalbos P. Korėjos kariuomenei moderniau apginkluoti. Jau pažadėti nauji lėktuvai.

— Varšuvos pakto nariai posėdžiavo Maskvoje. Aptarė santykiavimą su V. Vokietija klausimą nepuolimo sutartį ratifikavus.

— Prancūzų atominiai sprogdinimai Pacifike baigti. Išsproginti aštuoni atominiai užtaisai. Ta proga Paryžiuje džiūgaujama, kad Prancūzija greit galės turėti savo pačios pasigaminatų atominių ginklų.

Nepuolimo sutarties pirmosios aukos: 'Tėviškės dienos' Berlyne atšaukė paramą

Berlynas. — Iš Pomeranijos, Silezijos ir Rytprūsių po karo į V. Vokietiją išvaryti vokiečiai pirmąjį rugšėjo sekmadienį kasmet suvažiuoja į Berlyną "tėviškės dienos" švęsti. Per dešimt metų V. Vokietijos vyriausybė per tų pabėgėlių reikalams tvarkyti esamą ministeriją (Brandt vyriausybė ją pavadino kitu vardu) duodavo kasmet tam suvažiavimui organizuoti iki 20,000 markių pašalpos. Dar pridėdavo ir V. Berlyno miesto valdžia. Ir šiemet toji pašalpa buvo pažadėta, bet sutartį su Maskva pasirašius buvo atšaukta.

Tai padaryta V. Berlyno merui Klaus Schutzu (kanclerio V. Brandt politinis draugas) višai pasamprotavus, kad šiemet gali kilti politinės demonstracijos prieš Maskvoj pasirašytą sutartį, kuria V. Vokietija pažadėjo jėga nekeisti Oderio-Neisės sienų, už kurių Lenkijos pusėje yra atsidūrusios tų išmestų vokiečių tėviškės. Jie per savo organizacijas tebekovoja už tų žemių atgavimą.

K. Schutz savo reikalavimą susilaikyti nuo įvairių politinių demonstracijų remia tuo, kad jos gali pasunkinti pasitarimus, kuriuos dabar pradėjo JAV, Anglija, Prancūzija ir

Rusija dėl V. Berlyno de facto įkorporavimo į V. Vokietijos finansinę ir teisinę sistemą ir dėl susisiekimo laisvės tarp V. Berlyno ir V. Vokietijos užtikrinimo.

Schutz pareiškimas sukėlė audrą visoje spaudoje, kuri oficialiai nepriklauso dabartinės koalicinės vyriausybės partijoms. Labiausiai pykstama už tai, kad Schutz tą reikalą padėjo tvarkyti viešais pareiškimais ir tuo pažemino Vokietiją, nes Schutz reikalavimas yra padliaživimas Maskvai. Schutz nereikalavo suvažiavimo uždrausti, bet jis patarė vyriausybei pradėti atsisakinėti nuo "tuščių demonstratyvinių veiksmų". Per ateinančius rinkimus vyriausybė Bonnoje gali už tai brangiai apmokėti.

AFL-CIO kerštas už ruso įsileidimą

Washingtonas. — AFL-CIO vadovybė spaudžia kongresą, kad visai nutrauktų Amerikos mokesčius Tarptautinei Darbo Organizacijai, nes gen. direktoriaus vienu pavaduotoju paskirtas rusas pradėjęs ten vykdyti komunistines praktikas. Viso yra penki gen. direktoriaus pavaduotojai.

Amerika iki šiol kasmet mokėjo po 9 mil. dol., ir tai sudarė 25 proc. organizacijos biudžeto. Rusijos mokama dalis sudarė tik 10 proc. viso biudžeto. Senato komisija nesutiko visos sumos nubraukti, bet vietoj 9 mil. paskyrė tik 3.7 mil. dol.

Tarpt. Darbo Organizaciją sukūrė Tautų Sga prieš 51 metus. Ji savo darbo nenutraukė nė per karą ir tapo Jungt. Tautų savarankiška agentūra Jungtinės Tautos įkūrus. Penkiasdešimt metų sukakties proga (1969) ji apdovanota Nobelio taikos premija už darbo sąlygų visame pasaulyje gerinimą ir prekybos užtvarų griovimą. Jos 50 metų veiklos balansas yra tik pagyrimo vertas.

Nuo 1948 iki 1969 metų galioja vadovavo amerikietis David Morse. Jo penkių padėjėjų tarpan niekad nebuvo paskirtas rusas. Tradiciją šiemet sulaužė jo įpėdinis anglas Jenks, kurio paskyrimo gen. direktoriumi Maskva net nerėmė.

A. Hissas kovoja už pensiją ir garbę

Alger Hiss, buv. valstybės departamentu pareigūnas ir prez. Roosevelto patarėjas Jaltos konferencijoje, 1950 m. buvo nuteistas 5 metus kalėti už valstybės dep. dokumentų vogimą ir perdavinėjimą Sovietų šnipui Whittaker Chambers.

A. Hiss ne tik neteko tarnybos, bet ir pensijos, kurios jam turėtų būti mokama po 61 dol. per mėnesį pagal ano laiko normas už iki atleidimo iš tarnybų laiką. Dabar jis kartu su kitu panašiu "nusikraustuojų", Civil Liberties draugijai padedant, prašo teisną pripažinti prieštaraujant konstitucijai tą įstatymą, kurs jam ir panašioms už kai kuriuos nusikaltimus atima teisę gauti valstybinę pensiją.

A. Hiss kaltę ir dabar neigia, graibsto kiekvieną juridinį šiaudą, kad būtų rehabilituotas.

Vilniuje suimta pagrindinės spaudos leidėjų grupė

Vakaruose plačiai rašoma apie Sovietuose plintančią pagrindinę spaudą, apie režimo kovą su ja ir apie pamišėlių namus, į kuriuos KGB gabena opoziciją "gydyti".

Tos rūšies naujų duomenų pateikė šveicarų laikraščiai *Basler Nachrichten* (liepos 28) ir *Basler Volksblatt* (rugpjūčio 3), kurie mus pasiekė prof. J. E. dėka.

B. *Nachrichten*, šalia žinomo generolo Grigorenko, kuris buvo laikomas Tskento pamišėlių namuose, nes drįso pasisakyti prieš Krymo totorių genocidą, dabar mini eilę kitų.

Liepos pradžioje buvo nuvesta ir nugabenta į pamišėlių namus poetė Natalja Gorbanevskaja,

kuri 1968 Maskvos Raudonojoje aikštėje dalyvavo demonstracijoje prieš Sovietų armijos įsiveržimą į Čekoslovakiją. Pamišėlių namuose uždaryti esą V. Gersūni, V. Novodvorskaja, Viktor Fainberg, stud. Ilja Zips, inž. P. A. Lysik, kurie taip pat buvo dalyvavę anoj demonstracijoje, o G. Simanov nugabentas ten dėl religinės veiklos.

Pamišėlių namai yra ne sveikatos ministerijos, bet KGB (saugumo komiteto) žinioje.

Kaip Grigorenko liudija, teisminės psichiatrijos institute "specialiosios diagnozės" skyriaus vedėjas prof. Lunts ir vilkėjo KGB uniformą.

Garsiausi toki pamišėlių namai politiniams nusikaltėliams esą Kazanėje, Sysevskoje, Černiachovske.

Su ten uždarytais elgiamasi labai žiauriai. Net specialiomis injekcijom sukeliami mėšlungiški skausmai. Į pamišėlių namus grūdami ir pagrindinės spaudos organizatoriai bei platinėjai.

B. *Volksblatt* korespondentas kartoj informacijas iš *Sovetskaja Litva*, kad Vilniuje buvo suimta pagrindinės spaudos grupė. Šių "vakarietinių vaivų samokslas" centras buvęs šv. Dvasios vienuolyne. Jų or-

Pagrindinė spauda prieš režimą auga, bet auga ir pamišėlių namai, į kuriuos uždaro opozicijos veikėjus.

organizatoriai buvę dailininkai Jelena ir Jurij Titovai. Dirbdami kaip restauratoriai, jie atsidūrę minėtame Vilniaus vienuolyne, sumezgę ryšius su vienuoliu Strateniku, kuris jiems tuojau pasiūlęs savo patarnavimus kaip propagandistas. Prie Titovų ir vienuolio Strateniko netrukus prisijungę kiti. Vienuolino celėje jie multiplikavę Paryžiuje išleistą "baltojo emigranto" N. Berdiajevo ir kitų raštus ir platinę "tarp Lietuvos gyventojų".

Toki mašinėlė perrašomi raštai vadinami "Samizdat" leidiniais — kaip priešybė oficialiam "Gosizdat" leidiniam. Tokio "Samizdat" centras ir buvęs aname Vilniaus vienuolyne. Pasak *Sovetskaja Litva*, ta "lietuviška grupė" daugiausia dėmesio kreipė į romanų ir poezijos platinimą. Neaišku, ar šiai grupei ar kuriai kitai laikraštis priskiria platinimą tokių veikalų: Pasternako "Živago", Solženitsino, Džilo "Pasikalbėjimą su Stalinu".

(Sprendžiant iš pavardžių ir platinamos literatūros vardų, kuriuos sumini *Sovetskaja Litva*, ta "lietuviška grupė" turėjo būti ne lietuvių, bet į Vilnių atgabentų rusų! Red.)

Plinta ir pagrindiniai laikraščiai. Anas šveicarų laikraščio korespondentas sumini, kad prieš keletą savaičių pasirodė laikraštis "Exodus" — Sovietuose esančių sionistų, kuriame skelbė žydų prašymus išvykti iš Rusijos, jų skundus J. Tautom.

BATUNO surengtame festivalyje rugpjūčio 22 šoka lietuvių tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Jadvyga Matulaitienė.

Per paskutinius dvejus metus išaiškintos pagrindinės lyg ir organizacijos.

Minimi kai kurie jų vardai: "Tarpautinė sąjunga už nusikaltimą", "Sąjunga kovai už leninismo atstatymą", "Visuotinė rusų krikščionių socialų sąjunga tautai išlaisvinti".

Pagrindinių grupių pasitaikę net kariuomenėje. Iš Leningrado ir Rygos buvę pranešta, kad neseniai Baltijos laivyno trys marinų karininkai — tarp jų laivyno karininkas G. Gavrilov — buvę sušaudyti.

Zinios apie "Samizdatą", pagrindinius laikraščius, pagrindines grupes rodytų augantį sovietiniame režime laisvės troškimą; augantį atskirų asmenų pasiaukojimą.

Tačiau kai kurios užsienio spaudos informacijos tenka priimti kritiškai. Pvz. Chr. Sc. Monitor skelbė, kad pagrindinio grupės nariai suranda priėjimą net prie KGB, nes savo laikraščiuose paskelbia tokių dalykų, kurie prieinami tik KGB nariams.

Jeigu tokių informacijų ir paskelbia, tai jos nereiškia, kad pagrindinio nariai infiltravo KGB aparatą.

Patikimiausio atrodė, kad KGB agentai infiltruoja į pagrindinio grupes,

pakiša medžiagos, iš kurios gali nustatyti, kas ją platina, nustatyti pagrindinio grupės narius, kad paskui juos sušaudytų ir nugabentų į pamišėlių namus.

BENDRUOMENĖS TARYBON — APYLINKIŲ ATSTOVAI

SPAUDA

Drauge rugpjūčio 7 Stasys Barzdukas, PLB valdybos pirmininkas, kalbėdamas apie reformas JAV LB veikime, atmeta Naujųjų siūlymą bendruomenės vadovybę sudaryti taip, kaip Alto ir Vliko — grupių atstovų siuntimo keliu. Pasisako už dabartinę tradiciją L. Bendruomenėje — demokratinius rinkimus. Pasisako betgi už dr. Butkaus (Dirvoje) siūlymą, kad taryboje būtų atsto-

vaujamos ir apylinkės. Apylinkių atstovavimą St. Barzdukas taip įsivaizduoja: Šiam tikslui būtina įvesti ir į JAV LB tarybą apylinkių atstovus, kaip yra pvz. Kanados LB-nėje. Tuo būdu JAV LB tarybą turėtų sudaryti dveju būdu renkami jos atstovai: 1. visuotiniai rinkimai apygardose, kaip kad yra dabar, 2. apylinkių atstovų (visuotiniuo-

se ar sritiniuose) suvažiavimuose, kuriuos turėtų legalizuoti pertvarkomi įstatymai. Šiuo būdu būtų užlyginamas atsirandantis plyšys: apylinkės, gaudamos LB taryboje sprendžiamąją balsą, nesijauštų pasmerktos vien "juodajam" bendruomeniniam darbui. Apylinkės, atrodė, galėtų tenkinti trečdaliu atstovų... Šitaip sudaryta JAV LB taryba iš tikrųjų jaustųsi atstovaujanti gyvajai bendruomenei

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Filmai apie rašytojus... sandėliuose?

Okup. Lietuvos švietimo ministerija nuo 1968 pagamino specialiai mokyklose rodyti visą eilę filmų apie žymiuosius lietuvių rašytojus: Biliūną, Maironį, Vienuolį, Cvirką, vėliau — apie Simonaitę ir kitus. Pasirodė, kad per dvejus metus nesugebėta aprūpinti tais filmais mokyklų. Jos, dažnu atveju, nusiskundžia, neturintys sąlygų tiems filmams rodyti.

Mokytoja P. Zemaitienė, iš Vilniaus, spaudoje ("Literatūra ir Menas", nr. 24) teigia, jog "tokius filmus laikyti sandėliuose — nusikaltimas". Ji pasiūlė juos parodyti ne tik mokykloms, bet ir plačiai visuomenei — kino teatruose, be to, juos rodyti ir televizijos ekranuose. Stebisi, kad dėl tų filmų vyksta "žinybų ginčai" bei nesutarimai. (Elta)

Užsienio filologai

Birželio mėn. į Vilnių buvo atvykę užsienio filologai — jie buvo susitikę su okup. Lietuvos kalbininkais, literatūros mokslininkais, žurnalais. Svečiai pasakojo apie naujuosius darbus baltistikos srityje. Svečiai buvo atvykę iš krašto: JAV (prof. V. Jaskievič, Fordham universiteto rusų mokslo institutas), Norvegijos, Oslo (H. Rincoln), Šveicarijos (doc. J. L. Locher) ir iš Bulgarijos (M. Čalykovas). (Elta)

Bibliografija apie rašytojus Vilniuje neseniai išleista A. Samulionio sudaryta "Baltijos Ruogos bibliografija". Jos apimtis didelė, nes paskelbtos 1638 pozicijos ir iš jų 1075 skirtingos B. Ruogos originaliems kūriniams bei vertimams. Sąrašas paskelbtas daugiau kaip 70 Ruogos vartotų slapyvardžių. Devyniuose skyriuose suregistuoti Ruogos grožiniai kūriniai, darbai literatūros, folkloro, teatro, muzikos, dailės klausimais, publicistiniai veikalai, Ruogos kūrinių vertimai ir kitas kalbas, jo paties versti kūrinių ir kt. Apžvelgtas ir Ruogos kūrinių atgarsis savo meto spaudoje.

Tai jau šeštasis lietuvių rašytojų medžiagos sisteminimas, nes anksčiau Vilniuje išleistas bibliografijos šių rašytojų: K. Donelaičio, A. Strazdo, G. Petkevičaitės-Bitės, J. Janonio ir S. Neries. (Elta)

Pagalba automobilių aukom. Didėjant autovežimui nelaimių skaičiui Lietuvoje, vis dažniau keliama klausimas: kaip laiku suorganizuoti pagalbą sužeistiesiems. Didelė nelaimingų įvykių dalis ištinka plentuose, toli nuo miestų ir greitosios pagalbos punktų. Gyd. P. Gaidelis, Vilniaus gyventojas, pasiūlė, kad kiekvienoje automašinoje būtų būtiniausi medicinos reikmenys. Be to, pasak

— Per Egipto radiją nebe-transliuojamos Palestinos teroristinių organizacijų programos, skirtos jų reikalų propagandai arabų kalbančiuose kraštuose. Tai atkirtis už tai, kad tos organizacijos smerkia prez. Nasserį už sutikimą pradėti taikos derybas su Izraeliu, nes joms priimtinas tik Izraelio sunaikinimas.

— Ralph T. Smith, Illinois senatorius, kalbėdamas senato apie Baltijos tautų pavergimo dieną, įtraukė į Cong. Record JAV LB pirmininko pareiškimą "Red Terror in Lithuania, Latvia and Estonia", o taip pat pakartojo Kongreso rezoliuciją Nr. 416.

— New Yorko Con Edison leista pakelti kainas už elektros srovę: rezidentiniams namams vidutiniškai 4 proc., prekybos ir pramonės reikalmams iki 14.5 proc. Ir tai tuo metu, kada visiems jau aišku, kad bendrovės vadovybė nėra pakankamai susirūpinusi tinkamu savo uždavinių atlikimu.

— Cukraus vietoje vartoti chemikalai (cyclamate) pernai buvo uždrausti naudoti žmonių naudojimui skiriamuose gaminiuose, išskyrus dietinius gaminius. Dabar panaikintas ir šitas leidimas. Tų chemikalų naudojimas uždraustas todėl, kad jie gali sukelti vėžio ligą.

— Fordo Co. praneša, kad 1971 metų automobilių ir sunkvežimių kainos bus 5 procentai aukštesnės negu 1970.

— Kalifornija gyventojų atžvilgiu dabar jau užimanti pirmą vietą. Ikišiol pirmavo New Yorko valstija.

Gaidelio, automagėjų (tiksliau — savininkų — Red.) tarpe yra nemaža gydytojų ir laukia, kad jie galėtų padėti nelaimių plentuose atvejais. (Elta)

Kaune gaminama daugiau kaip ketvirtadalis visos okup. Lietuvos pramonės gaminių. (E.)

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30% Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Faruosiamas garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams total. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnones medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnones medžiagos kostiumams, palatams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnones skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PHILADELPHIA, PA. — Voice of the Amber Coast — sekmadieniais 4 val. popiet. WIBF — 103.9 FM. Veda G. Mironas ir A. Mažeika, 11 Wickham Lane, Hightstown, N.J. 08520. Tel. (609) 448-4475

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., tel. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višėnis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDOUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom — Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstai-goms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite ar užsakykite:

LITAS
SERVICE CORPORATION

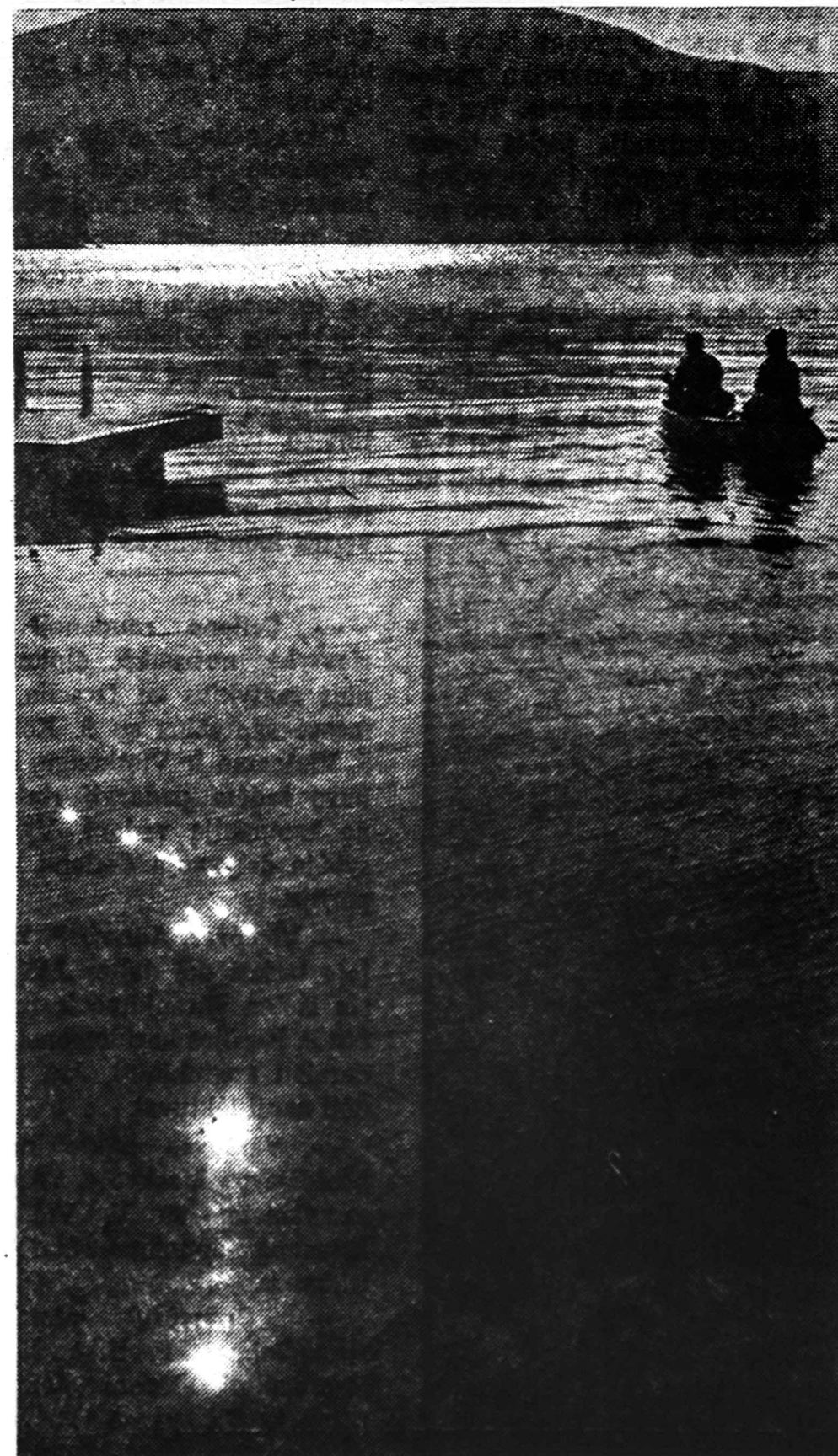
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 212-847-5522

arba

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799

LITAS SERVICE CORPORATION patarnauja nekiln. turto pirkimo-pardavimo reikaluose.

Gražus George ežeras, kur yra Slyvynų vasarvietė. Informacijos reikalais rašyti: Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y. 12824, tel. (518) NH 4-5071. Nuotr. V. Maželio

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS.
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office.
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stralpanius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais. Nenaudoti stralpanius
sągomi ir grafiniai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stralpaniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Šauksmai dėl "bendradarbiavimo"

J. Edgar Hoover, FBI direktorius, rašė apie SDS (Students for a Democratic Society), kurią jis laiko radikaliausia ekstremistine grupe, siekiančia revoliucijos keliu sugriauti JAV santvarką. Tai esanti viena grupė iš vadintame "Naujosios kairės" sąjūdžio. "Šis sąjūdis — sako Hooveris — susideda iš daugelio elementų, pvz. anarchistų, komunistų (įvairios rūšies), hippijų, pacifistų, idealistų". Čia Hooveris įspėja: "Mes turime būti ypatingai atsargūs — išskirti juos ir nesugrūsti visus protestuojančius į ekstremistinę SDS kategoriją... Didelė žala būtų padaryta — tuos asmenis apšaukiant SDS nariais ar jų skelbiamos revoliucijos šalininkais. O to kaip tik nori ekstremistinė mažuma" (Case and Comment, The Lawyers Magazine, July-August 1970).

Hooverio įspėjimą skaitydamas, prisimeni šio meto lietuviško gyvenimo pavyzdžius, kada nepatinkamo galvojimo žmonės mėginama suplakti su bolševikais, lengva ranka klijuojant jiems koegzistento, kolaboranto etiketę.

Antai, Naujienos "bendradarbiavimu" su bolševikais apšaukė eilę frontininkų grupes, L. Bendruomenės veikėjų, o dabar ir vysk. V. Brizgį. Ir net Draugo dienraštį.

Rugpjūčio 15 rašė: "Susidaro įspūdis, kad vysk. Brizgys, pabuvęs Romoje, perėjo į koegzistencijos ir bendradarbiavimo eiles ir jis bando nauju keliu vesti lietuvių katalikus". Kitu sakiniu laikraštis susigriebia ir sako, kad dar tik "bandys": "Vyskupas Brizgys įtrauktas į Vatikano koegzistencijos politiką. Tą politiką jis bandys primesti ir Amerikos lietuviams katalikams".

Panašus dienos pavyzdys iš Vliko gyvenimo. Vlikas sudarė komisiją statuto reformos projektui. Logiškai galvodamas saikytum: komisijos paruoštą projektą Vlikas, jei ras priimtina, tai priims, jei ne — tai atmes.

Kitai pažiūrėjo į tai kr. demokratų leidžiamas biuletenis: paskelbė — esą komisijos nariai "nesąžiningi"; esą jie "bendrasiekiai su okupanto pastangomis"; esą jų darbas savo siekiu toks pat kaip bolševikų: "ciniškas bandymas sugriauti Vliką iš vidaus".

Biuletenio ištrauka, kurioje Vliko komisija siejama su bolševikais, buvo pakartota N. Lietuvoje. O Naujienos paskelbė konkrečiai: tegul grupės atšaukia tuos savo atstovus.

J. E. Hooveris, kalbėdamas apie amerikines grupes, pažymėjo, kad jos gali nesutikti, gali protestuoti, nes "protestas yra teisėta funkcija".

Ir lietuviško gyvenimo kritika, asmenim ar grupėm, yra teisėta. Bet kai tiems asmenim ar grupėm priskiriamas "bendradarbiavimas", tai jau yra daugiau nei kritika, tai jau — kaltinimas.

Bendradarbiauti ar kolaboruoti pagal Websterio žodyną suotu atveju reiškia: "To comply with, cooperate with, or assist willingly the conquerors occupying one's country; usually with an implication of traitorous dealing...".

Inkrinuodami vysk. V. Brizgiui "bendradarbiavimą" ar Vliko komisijai "bendrą siekimą" sugriauti Vliką, nei vienas nei antras kaltintojas nedavė kitokios įrodosios medžiagos kaip vienas — "įspūdis", antras — "prielaidą".

Tokio lengvabūdiško, neatsakingo subloškimo su okupantais "žala", anot Hooverio, akivaizdi: viena, okupantas gali

Vienas iš lietuviškos skautijos kūrėjų buvo Petras Jurgėla, anais metais gyvenęs Vilniuje. Atsikūrusioje Lietuvoje jis buvo karininkas, uoliai dalyvavo jaunimo organizacijose. Vėliau atvyko į Ameriką ir dabar gyvena Long Island saloje.

Jis pensininkas, Ramias poilsio dienas skyrė skautijos istorijai. Dirbo net 22 metus, rinkdamas medžiagą ir parengdamas platų veikalą apie lietuvišką skautiją. Toji knyga jau atiduota spausdėn. Ji turės apie 900 puslapių, apie 400 iliustracijų. Ją leidžia Lietuvių Skautų Sąjunga.

Šia proga ir supažindiname skaitytojus su knygos autoriu — Petru Jurgėla. (Red.)

Vyr. sktn. Petras Jurgėla yra lietuviškosios skautijos įkūrėjas ir pirmūnas. Į skautų eiles įsiriavo 1915 spalio mėnesį ir 1917 rugpjūčio mėn. pakeltas į skautininko laipsnį. Lietuviškosios skautų literatūros ir vadovėlių rašytojas. Jis visu savo gyvenimu ir darbais sutapo su mūsų skautija. Dėl to ji visai pilnai galime vadinti lietuviškosios skautijos tėvu.

Gimęs Amerikoje, grįžo į Lietuvą

Petras Jurgėla gimė 1901 rugsėjo 30 d. Jersey City, N.J. ir ten praleido savo pirmuosius vaikystės metus. Elizabeth, N. J., pradėjo lankyti pradžios mokyklą, tačiau baig-

džiaugtis, kad sudaromas išpūdis, jog okupantui palankios jėgos auga — grupės, Vliko nariai ir net vyskupas jo pusė; antra, nupigiamas kolaboranto vardas, ir jis nustos daręs išpūdį ten, kur jis bus tikrai reikalingas veiksmui kvalifikacijai; trečia, sukuršiami išeišiję lietuvių vienas prieš kitą — o to okupantas tik ir nori. Pagaliau ir šio krašto įstaigos seka mūsų spaudą, ir kokią išvadą jos pasidarys apie mūsų visuomenės rinkinius žmones, jei jie tokie, kokius minėta spauda vaizduoja.

Gyvenimo ironija: kovoja tariai prieš okupantą, o kovos vaisiai eina okupanto naudai.

Ne iš patriotizmo stokos. Tur būt, iš politinės išminties stokos.

čius baravykų". Mergaitė pagavo tą žodį ir seikėjo baravykus gorčiais ir pūrais, žalius ir džiovintus.

— Juozai, po kam pardavinėsi pūrą baravykų? — paklausia mergaitė, ir visi smagiai pasijuokia. Pramogos užtekda vo keliams rytams. Kitą sykį mergaitė pasakė, kad spragilo siaustuvė kitur vadinosi keltuvė. Tą Juozas pasigavo ir sako:

— Žiūrėkite, kas jai galvoje, mat, prikelto.

— Aš sakau keltuvė.

— Ne, tu sakei prikelto.

Dabar vaikas kėrija už andainykštį baravykų gorčių ir šneka apie prikelto.

Vieno juokingo žodžio užtenka ūpui pakelti visam rytui. Kitą sykį užėjo kalba apie gegutės kavimą. Pusbernis sako:

— Pavasariais aš visada nešiojuos kišenėje pinigų, kad mane su pinigais gegutė užkuokuotų.

Seimininkas į tai:

— Tu žiūrėk, kad gegutė tave su duona užkuokuotų, kad tu tarboje duonos turėtum; bus tau geriau, negut pinigai.

Aš klausydamas dėjaus sau į galvą, kad duona turi būti geriau už pinigus.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Stai pasakos, klijime girdėtos.

Apie lietuviškos skautijos kūrėją

V. PRIZGINTAS

ti negalėjo, nes tėvai nusprendė iš Amerikos grįžti į savo gimtąjį kraštą, į Lietuvą.

Tą savo sprendimą jie įvykdė 1914 metų vasarą ir pastoviai apsigyveno Vilniuje. Petras tuoj įstojo į Vilniaus rusų gimnaziją. Anuo metu lietuviai Vilniuje savosios gimnazijos neturėjo.

Pasitraukė į Rusiją

1914 rugpjūčio 1 prasidėjo karas. Rusija, carų valdoma, išėjo kariauti prieš Vokietiją ir giliai įsiveržė į prūsų žemę, ir mūsų poeto Kristijono Donelaičio tėviškę, ir ją nusiaubė. Tačiau greitai kariuomenė buvo apsupta ir sunaikinta. Likę rusų daliniai traukėsi.

1915 rugpjūčio 5 d. vokiečių daliniai okupavo Vilnį, ir taip visa Lietuva pateko į vokiečių karinę okupaciją. Frontas pasistūmė toli kažkur į rusiškąsias žemes. Rusų valdžios įstaigos pasitraukė iš Lietuvos į Rusijos gilumą.

Bijodami karo veiksmų ir saugumo sumetimais, kai kurie lietuviai irgi pasitraukė į Rusiją.

Petras su broliais ir tėvais irgi iškeliavo į Rusiją. Jų šeima sustojo Taganroge, kur pradėjo gyventi tremtinių gyvenimą.

Petras negaišo veltui laiko ir tuojau įstojo į rusų gimnaziją mokyti. Toje vietoje gyveno

Petras Jurgėla — Lietuvos kariuomenės kapitonas 1930 m.

Petras Jurgėla (v.) iškilimėse pas New Yorko skautus

Įstoja į skautus

1915 spalio mėn. Taganrogo rusų gimnazijoje Petras įstojo į skautijos sąjūdį. Ten pat išlaikė visus patirties egzaminus ir davė įžodį. Išėjo mazgą ir kaklaraštį geriems darbams atlikti.

Įkuria lietuvių skautus Voroneže

1917 rudenį Petras nusikėlė į Voronežą ir įstojo į M. Yčo vardo lietuvių gimnaziją. Rugpjūčio mėn. skautas Petras pakeliamas į skautininko laipsnį. Tai buvo pirmas lietuvis, gavęs skautininko laipsnį. Rugšėjo mėn. toje gimnazijoje įkūrė pirmąją lietuvių bendrą skautų ir skautų draugovę ir jai sumaniai vadovavo. Jis yra pirmasis lietuvis draugininkas.

1918 metų pavasarį skautininkas Petras grįžo mokyti į Taganrogo rusų gimnaziją. Ten jis įkūrė atskirą lietuvių skautų skiltį, kuriai pats vadovavo.

Skautininkas Petras, vadovaudamas pirmajai lietuvių draugovei, susidūrė su skautijos terminais. Tačiau tai jis lengvai nugalėjo. Padedamas lietuvių kalbos mokytojo ir kalbininko Jono Jablonskio, rašomosios kalbos tėvo, nustatė skautijos terminus. Judvieju nustatyti terminai prigijo ir tebevartojami dabar.

Grįžta į Lietuvą

1918 metų vasarą skautininkas Petras su tėvais grįžo į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Tą žygį jie padarė tik sužinoję, kad Lietuva jau yra laisva valstybė.

Grįžę į Lietuvą, jie apsislojo gyventi Vilniuje. Skt. Petras tuojau įstojo į Vilniaus lietuvių gimnaziją mokyti.

Kaip žinome, Vilniaus lietuvių gimnazija buvo įsteigta 1915 spalio 8 d. ir jai vadovavo nuo pat pradžios Mykolas Biržiška (1886-1962). Vasario 16 akto signataras, Lietuvos universiteto profesorius ir rektorius. Be to, liuanistikos tyrinėtojas ir didis kovotojas dėl Vilniaus.

Įkuria skautus Vilniuje

Lapkričio mėn. 1 d. skt. Petras Vilniaus lietuvių gimnazijoje, jos vadovybei leidus, įkūrė pirmąją lietuvių skautų ir skautų bendrą skiltį, kurioje buvo tik 10 narių. Gimnazijos direktorius Mykolas Biržiška buvo paprašytas būti skilties globėju. Jis mieliai sutiko ir ją teviškai globojo. Kun. Kristupas Čibiras (1888-1942) pakviestas būti pirmuoju dvasios vadu (kun. K. Čibiras, kaip žinome, žuvo per rusų komunistų bombardavimą Vilniuje).

Jau 1919 metų pradžioje Vilniaus gimnazijoje veikė Vytauto draugovė su 80 skautų ir Birutės draugovė — su 40 skautų. Abi šios draugovės sujungtos sudarė pirmąją lietuvišką tuntą, o skautininkas Petras Jurgėla buvo pirmasis tunti-ninkas. Tas pareigas jis sumaniai ėjo iki 1919 kovo 17, kada savanorių įstojo į mūsų kariuomenę, nutraukęs mokslą ir skautišką veiklą. Tada jis buvo 18 metų amžiaus.

Lietuvos kariuomenėje

Įstojo baigęs 6 klases gimnazijoje. Jo pavyzdžiu pasekė ir kiti skautai pirmūnai.

Skt. Petras kariuomenėje išsiskyrė savo drausmingumu, darbštumu, sugebėjimu vadovauti, sumanumu ir drąsa. Jis pasiūstas į Karo Mokyklą, kurioje 1919 gruodžio 16 baigė antrąją laidą ir buvo pakeltas į karininko laipsnį. Gražintas į savo dalinį, ėjo įvairias atsakingas pareigas. Kariuomenėje išbuvo iki 1930 m. liepos 1 d.,

(nukelta į 4 psl.)

MIKALIJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(20)

Samdant žmogų kūlimui, mokama į rytą po gorčių kulių jų javų: jei rugius kuliai, tai gorčius rugių, jei miežius, tai gorčius miežių ir t.t. Vadinasi, rugiai brangiausiai apmokami, nes iškūlimas jaujos rugių atima daugiausia jėgos. Apkritai kūlimo laike darbininkai dienomis vengia sunkaus darbo: taiso gyvuliams žiemai kūtes, dirba edžias, kerta lovičius, veža ant daržų mėšlą, taiso ar dengia stogus, piauna avis ir prielaidus, dirba sau klumbius, vis neskubindami, o kitąsyk ir visai bindzinėja. Moterims niekada darbo netrūksta, dar vis pervirš: jos daržovės doroja, mėsas sutaiso, peniukšius peni, rūpina padėti šeimynai ką ant stalo ir t.t.

Kūlimas dėdavo ant žmogaus savo diktą ranką nuo pat jo mažystės. Kai darbininkai keliasi kulti, motina keliasi pusryčiui bulbių kusti. Ir mane kelia, girdi, kai nuskusme, pamiegos. Skusdamas prasiblai-

vau, ir toliau ne miegas rūpi, bet šiaip taip atmesti bulbes, lėkti į klijimą. Klijime uždėdavo man pareigą kurstyti pečiuką, kad kulant būtų šviesiau. Ant papėdės bent pusės masto aukštumo buvo sukrauta akmenų krosnelė su plačia ir aukšta kakta; toje krosnelėje kūrenosi ugnis ir švietė klijimą. Iš malkų buvo reikalaujama, kad nespragėtų ir kad duotų daug liepsnos: tokios buvo alksninės, o dar geriau liepsnės. Aš kurstydavau, šildydavau ir klausydavau juokavimų.

Stai vyras juokuoja iš mergaitės:

— Žiūrėkite, šandien Mariukė avėsi kojas, manęs nepaklausiusi, ir ne taip apsiavė: dešinė vyža ant kairės kojos, o kairiają vyža apavė dešinę koją. Žiūrėkite, jei ne taip.

— Gi tu klumbius apsiavei ne ant tos kojos, — teisinosi mergaitė. Vieną sykį vaikas, šnekėdamas apie džiovintus baravykus, apsiriko ir vietoje "svaras baravykų" pasakė "gor-

— Nežinota mūsų, kaip jauvau kuliama: ar matote, be jokio įsiveikimo.

Antrą rytą šeimnininkas nuėjo kulti su savo šeimyna, dabar jau jis žino, kaip iškuliama jauja iškulti. Žmogus pernakiavo, o ant rytojaus ir sako:

— Svečiukai, prašo mėt mums kulti padėti.

Tada vienas ubagėlis ir sako:

— Mes trise nueisime ir iškulsime, tamstos galite miegoti.

Namiškiams ir šeimnininkui patiko, ir jie leido svečiams kulti vieniems. Svečiai po klijimą darbuojasi, o šeimnininkas ant kiemo klausosi ir vis nigrindi spragilų kūlimo. Eina žiūrėti. Žiūri pro durų plyšį ir mato: du jaunesniuoju neša javus iš jaujos ir tiesia ant klijimo, o senasis taiso ir sako:

— Neškite, neškite, visus išneškite.

— Kai jau visus išnešė, seniuokas ėmė ir padegė šiaudus iš vieno krašto. Mėlyna, menka ugnelė rusena, eidama šiaudais iš vieno krašto į kitą, o perėjusi per visus šiaudus, užgeso. Niekas nesudegė, nė šiaudai nesudegė, tik paskui atsiskyrė šiaudai sau, pelai sau, grūdai sau. Visi skyrium krūvose. Okininkas vis pro plyšį žiūri ir mato.

— Miegok, miegok, pasilsėk, — ir pats taip pat nieko nedirba. Taip begyvendami suvalgė jie visą duoną, daugiau nėr ko valgyti. E, prastai. Dabar ir sako pati vyrui:

— Dirbkiva, bus geriau, — ėmė abudu dirbti. Kai dirba, vėl yra ko valgyti. Gal už metų, gal už dvejų atvažiuo tavas aplankyti dukters. Dabar dukterė ir sako tėvui:

— Aš tamstai, tėveli, duosiu valgyti, bet eik pirma pamalti, darbo padirbti. Pas mus, jei tik nedirbi, tai ir nėr ko valgyti.

Ponas pamatė, kad dukterė išmokyta jau darbą dirbti, ir davė žentui didelį kraitį.

Kada susnūdavau beklausydamas ir bekūrendamas, eidavau į jaują gulti. Džiaunant jaują, būtinai reikia kelti ir vėl šviesti. Dabar jau šviečiau jaują, sėdėdamas ant plačios krosnies ir degindamas balanas.

Spragilas, arba kultuvus, susideda iš trijų dalių: siaustuvė, arba keltuvė — tai ta dalis, kurią kuliėjas laiko rankose; buožė — tai ta, kuri muša šiaudus; jungas — tai stiprus ir atidžiai padarytas sujungimas siaustuvės su buožė.

— Na, gerai, — sako ponas, — kad tu gali mokyti jaučius, tai išmokyk mano dukterį ir papratink darbą dirbti; ji dabar nieko nenori veikti, amžina tinginė. Jei išmokysi, duosiu gerą kraitį.

Vaikinas sako:

— Kodėl ne — išmokysiu.

Ot, jis ir vedė pono dukterį. Dabar juodu gyvena. Ta jo pati tiek težino: miegoti, praustis, čiustytis, daugiau nieko. Vyras jai nieko nesako, dar ją užkloja:

22. LINAMYNĖ IR RYGOS KELIONĖ

Dar rugiai ne visi iškulti, jau šeimnininkui parpuo linus minti, parpuo Rygos kelionę. Kūlimas atidėtas, prasidėjo linamynė bent savaitė. Aprašomajame laike vidutinis ūkininkas sėdavo sėmenų bent pūrą, kitas daugiau; primindavo birkavų linų pardavimui ir kokią pusę birkavų verpimui. Pardavimui turėjo būti balti, vadinasi, merkiniai, namų reikalingams geriau tiko rudi, klotiniai. Merkimui reikėjo nurauti ne visai nokusius. Kiek dieną nuiraut, tiek naktį turi būti nubraukta ir ant rytojaus pamerkta, o galvenos sužardytos. Taigi linų rovimas buvo smarkus darbmetis. Linamynė — tai nakties darbas, kaip ir kūlimas.

Sutaisydavo bent dešimtį žmonių: penkis vyrus laužymui linų ir penkias moteris braukimui. Mintuvų turėdavo užtekstinai kiekvienas savo. Netenkamą kiekį žmonių pasisamdavo, mokėdami po linų ryšį už rytą. Pradėdavo minti tuoj po vakarienės, o baigdavo prieaušry; ir kad čia didžiulama žmonių samdyti ir darbas ilgas, šeimnininkė vidurnakty duodavo gausų ir maistingą pusiaurytį. Po pusiauryčio mintuvų klebsys tęsėsi arti dienos.

(Bus daugiau)

Akademijos suvažiavimo programa

Liet. Katalikų Mokslo Akademijos aštuntasis suvažiavimas
1970 m. rugsėjo 1-6 d. Toronte

ANTRADIENIS, RUGSĖJO 1

9 val. ryto — registracija.
10 val. ryto — Mišios; laikas vyks V. Brizgys.

11 val. — suvažiavimo atidarymas: invokacija.
L.K.M.A. centro valdybos pirm. kun. prof. dr. A. Liūmos atidarojo kalbą.

Pagrindinė suvažiavimo programa: "Tauta kaip žmogus tikrovė" — dr. J. Girnius.
1-3 val. pietų pertrauka.

3-7 v.v. Teologijos sekcija

Kun. dr. A. Baltinis: "Parapija kaip tautinės individualybės puoselėtoja".

Kun. dr. F. Jucevičius: "Tauta krikščioniškoji vizija".

Simpoziumas: "Krikščionis tarp kolektyvizmo ir individualizmo". Dalyvauja: kun. dr. P. Gaida, kun. dr. V. Cukuras ir prof. dr. A. Ramūnas-Paplauskas. Simpoziumui pirmininkauja kun. prof. St. Yla.

TRIEDIENIS, RUGSĖJO 2

9-12 v.v. Teisės, politinių ir ekonominių mokslų sekcija

Dr. St. Bačkis: "Sovietų laikų katalikų bei Lietuvos ateities perspektyvos".

Prof. dr. D. Krivickas: "Lietuvos tarptautinė padėtis ir ateities perspektyvos".

Dr. J. Norkaitis: "Ekonomijos dėsnių ir socialinė kritika".

Prof. dr. Vyt. Vardys (tema dar nepranešta).

2-5 v. p.p. Istorijos sekcija

Dr. J. Jakštas (sekcijos vadovas): "Lietuvos 'Aušros' laikų istoriografija".

Kun. prof. St. Yla: "Svetimybų antplūdis Lietuvoje XVIII amžiuje".

R. J. Misiūnas: "Algirdo tikėjimas".

7-10 v.v. Pedagogikos sekcija

Prof. dr. A. Ramūnas-Paplauskas (sekcijos vadovas): "Lietuvių pedagogika kryžkelėje".

Kun. dr. J. Gutas: "Seimos ir mokyklos vaidmuo lietuvių švietime".

Prof. J. Račkauskas: "Lietuvių įnašas Europos pedagogikoje".

G. Procuta: "Mokytojas sovietinėje Lietuvoje".

KETVIRTADIENIS, RUGSĖJO 3

9-12 v.v. L.K.M. Akademijos organizacinis posėdis.

2-5 v. p.p. Medicinos sekcija

Prof. dr. Vyt. Pavilaniš (sekcijos vadovas): "Gyvybės samprata".

Dr. Z. Danilevičius: "Biologinių mokslų pažanga paskutiniame penkmetėje".

Dr. D. Jasaitis: "Medicinos istorijos fragmentai Didžiojo Lietuvos Kunigaikštio".

7-10 v.v. Architektūros ir meno sekcija

Archit. dr. A. Kulpa-Kulpavičius (sekcijos vadovas): "Proporcija lietuvių bažnyčių statyboje".

Archit. A. Kerelis: "Lietuvių architektūra išsivystyme".

Dail. T. Valius: "Dail. Pranas Domšaitis ir jo kūryba".

Dail. L. Urbonas: "Psichologinė apraška moderniajame mūsų mene".

PENKTADIENIS, RUGSĖJO 4

10-12 v.v. Psichologijos sekcija

Prof. dr. A. Sidlauskaitė: "Neuropsichologija ir asmenybės ugdymas".

Kun. prof. dr. A. Paškus: "Prasmės psichologija ir dabarties žmogus".

2-5 v. p.p. Gamtos ir tikslųjų mokslų sekcija

Dr. Br. Povilaitis (sekcijos vadovas): "Mutacijos moderniojo biologijoje".

Dr. V. Fidleris: "Atominės energijos vaidmuo pasaulio energijos šaltinių tarpe".

Dr. P. Kaladė: "Žmonijos didėjimas ir nauji maisto šaltiniai".

Inf. A. Ketvirtis: "Psichofiziologiniai matomumo aspektai eisme".

7 val. vakaro: Koncertas — Literatūros vakaras; dalyvauja: pianistas Andrius Kuprevičius, poetai bei rašytojai — Leonardas Andriekus, Jonas Aistis, Henrikas Nagys, Antanas Vaičiulaitis.

SEŠTADIENIS, RUGSĖJO 5

9-12 v.v. Filosofijos sekcija

Prof. dr. J. Navickas (sekcijos vadovas): "Samonės brenimo vyksmas Hegelio fenomenologijoje".

Prof. dr. V. Mantautas: "Žmogaus ir idėjų problemos Pūvio filosofijoje".

Dr. V. Vyčinas: "Mitinė etika Heideggerio principų švietime".

Prof. dr. K. Skrupskelis: "Pagrindinės Royce'o antropologijos sąvokos".

9-12 v.v. Lietuvių kalbos ir literatūros sekcija

Prof. dr. A. Klimas (sekcijos vadovas): "Teorinė kalbotyra ir lietuvių kalbininkai".

Prof. dr. A. Sennas: "Lietuvos sukrėtimai kalbotyros ir folkloro srityje".

Prof. dr. Wm. Schmalstieg (tema dar nepranešta).

2-5 v.p.p. Sociologijos sekcija

Prof. dr. A. Musteikis (sekcijos vadovas): "Akademine ambasadorystė".

I. Lukoševičienė: "Lietuvių jaunimo įsijungimas į socialinį gyvenimą".

2-5 v. p.p. Lietuvių kalbos ir literatūros sekcija

Prof. dr. R. Šilbajoris: "Donelaičio 'Metų' struktūra".

A. Vaičiulaitis: "Stendhalis Lietuvoje".

8 val. vak. — Banketas (svėčių pristatymas, sveikinimai ir kt.).

SEKMADIENIS, RUGSĖJO 6

10 val. Suvažiavimo uždarymas

pamaldos Priskelimo parapijos bažnyčioje. Mišias laikė ir pamokslą sako vysk. A. Deksnys.

2 val. p. p. Suvažiavimo uždarymo posėdis ir Tumo Vaižganto šimto metų gimtadienio paminėjimas. Paskaita J. Aisčio: "Tumas Vaižgantas".

ATSIŪSTA PAMINETI

VYRURĖLIS, Chicago Marquette Parko liuanistinės mokyklos leidinėlis, gausiai iliustruotas, nuotraukomis, 80 psl., kainą nepažymėta.

Hartfordo, Conn., liuanistinės mokyklos mokiniai iškylas metu.

Nuotr. A. Dziuko

LITUANISTIKA, ARCHITEKTŪRA IR MENAS AKADEMIJOS SUVAŽIAVIME

Istorijos sekcijos vadovu yra dr. J. Jakštas. Jis kalbės apie Lietuvos "Aušros" laikotarpio istoriografiją ir tautinį atbudimą.

Kun. S. Yla, neseniai parašęs veikalą apie Šiluvą, kalbės apie svetimybų antplūdį 18 šimtmečio Lietuvoje.

R. J. Misiūnas nusikels ir dar senesnius laikus ir nagrinės Algirdo tikėjimą.

Lietuvių kalbos bei literatūros sekcijai vadovauja prof. dr. A. Klimas. Jis kalbės tema "Teorinė kalbotyra ir lietuvių kalbininkai".

Prof. dr. V. Mantautas: "Žmogaus ir idėjų problemos Pūvio filosofijoje".

Dr. V. Vyčinas: "Mitinė etika Heideggerio principų švietime".

Prof. dr. K. Skrupskelis: "Pagrindinės Royce'o antropologijos sąvokos".

Taip pat iš kalbotyros srities paskaitą skaitys ir prof. dr. W. Schmalstieg. Jo tema dar kol kas nėra žinoma.

Prof. dr. R. Šilbajoris nagrinės Donelaičio "Metų" struktūrą.

Rašytojas Antanas Vaičiulaitis pristatys prancūzų rašytoją Stendhalį, kuris dalyvavo Napoleono žygiuose ir ta proga lankėsi Lietuvoje.

Akademijos suvažiavime bus paminėta J. Tumo-Vaižganto šimto metų gimimo sukaktis. Ta proga kalbės poetas Jonas Aistis. Minėjimas bus Akademijos užbaigiamajame posėdyje.

Meno ir architektūros sekcijai vadovauja dr. A. Kulpa-Kulpavičius. Jis pats kalbės apie lietuvių bažnyčių architektūros savybes. Architektas A. Kerelis iš Chicago kalbės apie išsivystusią architektūrą, dail. Telesforas Valius skaitys paskaitą apie Afrikoje gyvenusių lietuvių dailininką Praną Domšaitį, dail. L. Urbonas kalbės apie psichologines apraškas moderniajame mene.

VILNIUS LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOS, parušė Gražina Krivickienė-Gustaitytė, kalbą redagavo ir žodynėlį sudarė dr. Pr. Skardžius. Aplanas Martijos Zymantienės "Biržiškaitės. knyga turi 384 psl. Įvadus parašė pati autorė ir dr. Pr. Skardžius, viso sudėta 193 dainos, surinktos iš įvairiausių šaltinių. Platus žodynas, gale pridėta 19 puslapių gaidų. Išleido Lietuvos Knygos Klubas Chicagoje, kainą 5 dol.

1920 m. sk. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 sk. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" sk. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

Spaudos darbe

Skt. Petras jau anksti ėmė rašyti į spaudą. Pirmieji straipsniai ėmė rodytis nuo 1915 metų. 1920 m. žurnalas "Svietimo Darbas" įdėjo jo straipsnį apie skautybę. Tais pat metais "Ateitis" atspaudė savo suakutviniam numerį "Pirmieji skauto žingsniai". Šio straipsnio atspaudą padarė pats autorius savo leidimui. Šioje knygotėje buvo pateikta skauto žodis, įstatai, programa ir visa kita skautiška medžiaga.

1920 m. išleido knygą "Piliečių auklėjimo mokykla — skautybė". 1923 buvo pirmo skautiško laikraščio "Skautas" redaktorius. 1925 išleido knygą "Lietuvos ateitis" apie skautijos naudą Lietuvai. 1927 išleido

L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimas vyksta rugsėjo 1-6 Toronte, Kanadoje. (S.J.)

Skautijos kūrėjas

(atkelta iš 3 psl.)

kai pasitraukė į atsargą, turėdamas kapitono laipsnį.

Tarnaudamas kariuomenėje ir būdamas labai užimtas, niekada nenutraukė ryšių su lietuviška skautija. Paruošė skautijos įstatus ir programą, pritaikydamas ją Lietuvos sąlygoms. Surošė ir pravedė skautų vadams kursus.

1919-24 skt. Petras dirbo Lietuvos Skautams Remti draugijoje, būdamas Tarybos nariu. Tuo metu draugija vadinosi "Skautų Pasiartinė Draugija". Šios draugijos pirmininku buvo dr. Jurgis Aleksa (1873 — Sibiro kankinys, mirimo data ir vieta nežinoma). Vėliau jis buvo išrinktas skautų šefu. 1922-25 skt. Petras dirbo Vyr. Skautų štabe, eidamas mokslo dalies vedėjo pareigas.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

1922 m. skt. Petras įkūrė Lietuvos Jūros skautus. 1924-26 buvo Jūros skautų laivo "Algimantas" vadas. 1925-27 Lietuvos Jūros skautų vadas. 1924 spalio 16 skt. Petras kartu su kitais studentais, būdamas ir pats studentas, įsteigė skautų ir skautų akademikų draugovę. Vėliau skautų akademikų korp. "Vytytis" skt. Petrą Jurgelį, atsiųsdamas į jo didelius nuopelnus lietuviškai skautijai, išrinko savo korporacijos garbės nariu.

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS

Ar jūsų vaikai gauna tikrą supratimą apie Bažnyčią?

Katalikų spaudos gausioje polemikoje ryškios dvi linijos: konservatyvioji, pavadinama kartais tradicinalistine, ir liberalinė, arba reformistinė.

Kokiais nusiteikimais ir kokiais klausimais yra jautri, konservatyvioji, atakuodama liberalinę, iliustracija gali būti *The Wanderer*, St. Paul, Minn. laikraštis paskelbtas (rugpjūčio 6) publicisto Frank Morris pasisakymas Sv. Benedikto kolegijos aliumnų konvencijoje. Pasisakyme jis klausė: ar jūsų vaikai gauna tikrą supratimą apie Bažnyčią? Suprantama, klausimas liečia katalikiškų mokyklų mokinius.

Atsakydamas autorius kalba statistiko ir liudininkais.

Indiano vienos katalikų vidurinės mokyklos anketa rodė, kad 83 mokiniai iš 173 atsakė, jog popiežius, kardinolai, vyskupai nesą reikalingi. Bet 77 proc. jų, kurie tvirtino, kad popiežius nereikalingas, pasisakė, kad kunigai tai są reikalingi.

"Ką galvojate apie nuodėmę?" Atsakiusių 48 proc. galvojo, kad nuodėmės nėra. O iš jų 52 proc., kurie nuodėmę pripažįsta, nuodėmę laiko tai, kas pažeidžia artimą ar asmeninę sąžinę. Apie Dievo pažeidimą — nė žodžio.

Autorius rodo liudininką Thomas Falls, ilgametį Philadelphia kunigų seminarijos profesorių ir parapijos kleboną, kuris seminarijos laikraštį "Dimension" dėstęs savo patirtis mokyklose. Esą buvęs nustebintas, kad pradžios mokykloje mokiniai gyvai dalyvavo diskusijoje apie sakramentus, bet po diskusijos paaiškėjo, kad mažai kas galėjo pasakyti, kas yra sakramantai, ir iš tos diskusijos nieko konkretaus jiems nelikė. Tai buvo diskusija dėl diskusijos, kurioje vaikai pratinami "savo nuomone" reikšti.

Dar labiau buvęs nustebintas, kada tėvai, kurių vaikai mokėsi katalikų vidurinėje mokykloje, jam skundėsi, jog vaikai tapę agnostikais; netik, kad yra pragaras; netik, kad išklausti mišių sekmadieniais yra rimta pareiga; jie tik, kad seksiniai santykiai prieš vedybas tam tikrom aplinkybėm leistini; tik, kad Adomo ir Ievos nebuvo; tik, kad Vatikano II susirinkimas atmetęs gimtosios nuodėmės buvimą ir t.t.

Tokiais liudinijais rodoma bendresnė išvada, kad religinis

švietimas yra sekus, tikro numatymo apie Bažnyčią ir jos tiesas jaunimas negaunamas.

Nuoseklus klausimas: kur yra to priežastis?

Esu įsitikinęs — sakė kalbėtojas, — kad europinis pozityvizmas per paskutinius 30-40 metų įsigalėjo Amerikos katalikų universiteto filosofijos bei teologijos skyriuose. Ši teigimą paremia liudininko — to universiteto buvusio auklėjimo mokyklos dekanas Eugene Kevane pareiškimu "Catholic Education Review" žurnale. Jis pareiškė, kad šiandien "tiesa yra krizėje"; objektyvinė tiesa esanti pakeista subjektyvine: "mano sąžinė taip rodo", mano tokia nuomonė". Tokis objektyvinės tiesos praradimas atvedęs į skepticizmą, agnosticizmą.

Subjektyvinio tiesos supratimo paveikti ir norėdami tikėjimo tiesas aiškinti racionalistiskai, kai kurie tikėjimo skelbėjai — žmonės ir knygos — ima si net evangelijos tekstus iškreipti, pridėdami savų žodžių, kurių nebuvo evangelijoje (duoda čia ištrauką iš naujo katekizmo).

Katekizmuose dabar esą pabrėžiama Bažnyčia kaip "Dievo tauta", bet prilydima apie Bažnyčią kaip Kristaus mistinį kūną; pabrėžiama meilė, bet ignoruojama pareiga, pasakyta Kristaus įspėjimu, kad tie, kurie Jį myli, vykdo Jo įsakymus ir t.t.

O kun. J. T. Bulin, S. J. aiškina, jog protinis pažinimas reikia nukelti į tą laiką, kada savo protu gali asmuo savo veiksmus kontroliuoti, o tai esą tarp 20-25 metų amžiaus. Kiti dėl to ir aiškina, kad "antiscialiniai veiksmai" priklauso dar "neprotingam amžiui" ir dėl to nebaustini. Čia jau autorius su pasipiktinimu taria: "Mes sakome savo vaikams, kad jie yra subrendę balsavimo teisė, bet kai jie svaido akmenis ir molotovo kokteilius, daug langus, laido šautuvų sūvių, tai sakom, kad jie tebėra kūdikiai".

Kiekviena reforma neapsieina be kraštutinių, į kuriuos puolasi reformų entuziastai. Sie kraštutiniai kelia tradicionalistų reakciją, iš čia ir ta dabar prasižvelgiama įtampa. Minėtas straipsnis įdomus tuo, kad rodo, kuriuose punktuose įtampa yra aštriausia.

do didelį veikalą "Skautybė", 278 psl. Tais pat metais žurnalas "Mūsų Žinytas" per savo puslapius paleido straipsnį "Skautų tarnavimas tėvynei". To straipsnio buvo padarytas atspaudas ir išleistas autoriaus leidimui. 1929 išleido "Skautų vadovo" I-jį tomą.

Būdamas dar kariuomenėje, 1925 tarnavo Karo muziejuje, eidamas konservatoriaus pareigas. 1925-30 dirbo spaudos ir

Didžiuokitės, kad esate lietuviai

.. Evening, Shenandoah-Ashland-Mahanoy City skirtas laikraštis (pasiekęs mus J.A.K. dėka), rugpjūtio 17 aprašė Lietuvos dieną, surengtą rugpjūtio 16, Lakewood parke. Iškilmes pradėjo rengimo komiteto pirmininkas kun. St. J. Lukšys (Tamaqua), pavesdamas vadovauti adv. A. V. Novasaičiui, kuris pristatė pagrindinį kalbėtoją Pennsylvanijos gubernatoriaus pavaduotoją Raymond Broderick.

"Parodykit man vyrą ar moterį, kuris nesididžiuoja savo protėviais ir aš jį parodysiu asmeni, kuris yra be garbės. Pasididžiavimas savo tautine kilme neatitraukia nuo patriotizmo ir gero piliečio pareigų šiam didžiajam kraštui. Priešingai, pasididžiavimas savo protėviais mus padaro geresnius Amerikos piliečius."

"Nesvarbu, ar jūs esate airiai, italai, anglai, prancūzai, lietuviai. Kas jūs bebūtumėte, jauskite pasididžiavimą savo paveldėjimu."

Gubernatoriaus pavaduotojas (pats airis) pabrėžė, kad negali būti užmiršta, jog prieš 30 metų Lietuvos žmonės prieš jų valią tapo sovietinės okupacijos bei priepaudo aukom.

Kalbėjo gubernatoriaus pavaduotojas Lietuvos dienoje, Lakewood parke

Priminė Amerikos Nepriklausomybės deklaracijos ir konstitucijos laisvės principus, surašytus prieš daugelį metų Philadelphiaje, kurie yra kelrodės visom vyriausybei, asmeniui ir tautom. "Jūsų dalyvavimas čia šiandien yra ženklas, jog jūs didžiuojatės savo lietuviška kilme ir jog ateis diena, kad Lietuva atgaus teisėtai priklausantią jai vietą laisvojo pasaulio bendruomenėje su laisve ir teisingumu visiems lietuviams."

Iškilnių programoje dalyvavo kun. R. Borinsky (Shenandoah), kalbėjęs invokaciją, kun. P. Česna (Ft. Springs), teikęs palaiminimą. Dainavo du solistai, grojo orkestras programą, o paskiau šokiam. Kun. W. Barnosky (Minnersville) davo tris lietuviškas plokšteles, kurių viena buvo skirta toliausiai keliausiam — toks pasirodė keliaus iki Floridos, kita jauniausiam tėvui — tokia pasirodė esanti motina su penkių mėnesių sūnum.

Philadelphijos L. Bendruo-

menės paruošta telegrama buvo pasiųsta prezidentui Nixonui, prašant lengvinti Lietuvos gyventojų padėtį.

Lietuvos diena šiomet buvo skirta kun. K. J. Klevence (Minersville) pagerbti jo kunigystės 50 metų proga, nors jis negalėjo čia dalyvauti dėl nesveikatos.

Lietuvos diena sutraukė ir visos apylinkės kunigus, kurių daugumas įėjo į dienos rengimo komitetą. Jie ir kiti buvo susodinti scenoje. Pažymėtina komiteto sudėtis: garbės pirmininkas kun. P. Česna (Fountain Springs) pirm, kun. St. J. Lukšys (Tamaqua), vicepirmininkas kun. A. Wassel (Mahanoy City), kiti nariai: kun. A. Bartkus (Minersville), kun. J. Neverauskas (Shenandoah), kunigas J. S. Lukšys (St. Clair). Taip pat scenoje buvo kunigai: J. Ceponis (Marion Heights), A. Bielskis (Maizeville), M. Jarašunas (Shenandoah), St. Norbutas (Frackville). Scenoje buvo gub. pav. Broderick žmona ir tautybių "Miss" A. M. Wallish (Alden).

Tai buvo jau 56 metinė Lietuvos diena Lakewood parke.

NEW BRITAIN, CONN.

Marijona Petraitienė, sėkmingai pergyvenusi dvi sunkias galvos operacijas ir išgulėjusi pusantro mėnesio šio miesto ligoninėje (New Britain General Hospital), sveikatos stovui pagerėjus, rugpjūtio 12 dieną buvo perkelta į James Andrew sveikstančiųjų namą (Convalescent Home).

Tikimasi, kad už mėnesio laiko ligoninė tiek sustiprės, jog bus leista jai grįžti į namus pas savo dukterį bei žentą, Niną ir Vytautą Stasaičius, 32 Golf St., Newington, Conn., su kuriais ji gyvena paskutinius trejus metus ir kurie ją toliau globos.

NEWINGTON, CONN.

Kun. Juozas Petraitis, MIC., pabuvojęs tris savaites savo sėdėse bei jos vyro Ninos ir Vytauto Stasaičių namuose, rugpjūtio 16 išvyko į New Yorką. Buvo atvykęs aplankyti sunkiai sergančią savo motiną — Marijoną Petraitienę, kurios sveikatai sustiprėjus, — svečias grįžta atgal į Argentina.

Būdamas Naujojoje Anglijoje, kun. Juozas Petraitis aplankė Nekalto Prasidėjimo Sesių Putname, Matulaičio Namus ir tėvų marijonų vedamą paruošiamąją aukštesniąją mokyklą Marianopolje.

New Yorke kun. J. Petraitis, dar savaitę praleidęs pas savo brolių Petrą ir jo žmoną Angelę Petraitius, gyvenančius Richmond Hill, N. Y., aplankęs kitus gimines bei savo pažįstamus, rugpjūtio 22 d. vakare su LAN-CHILE bendrovės lėktuvu išskrido atgal į Argentiną tęsti savo darbo. (N.S.)

— Lietuvos Akademiniis Sambūris Montrealyje skiria Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją 500 dol. sumoje vienai dar nepremijuotai 1968-69 metų grožinės lietuvių literatūros knygai. Jury komisiją sudaro: J. Adomaitis (K.L.B. Montreale seimelio prezidiumo atstovas), dr. I. Gražytė (Lietuvių Rašytojų dr. jos atstovė), A. Beniušis (Lietuvių Akademinių Sambūrio pirmininkas) ir du Lietuvos Akademinių Sambūrio kviešti asmenys. Premija planuojama įteikti spalio 24.

Jei "EGLUTĖ" užsakys, Vaikui džiaugsmą padarysi — Skaitant nuotykius Pupučio, Valandos pavirs minutėmis.

Prie Independence Hall minėjimą atidaro Philadelphijos Pavergtų Tautų komiteto reikalų vedėjas I. Bilinsky. Nuotr. V. Šalčiūno

Philadelphijos ir apylinkių lietuviai susirinkę motorkadai, kuri buvo Pavergtų Tautų savaitės proga. Nuotr. V. Šalčiūno

Vasario 16 gimnazijos rūpesčiai

Į šį kraštą atvykęs Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio vedėjas kun. H. Jonas Sulcas praneša apie tos gimnazijos dabartinius rūpesčius.

Gimnazijai reikia jaunų mokytojų, kurie galėtų dėstyti matematiką, fiziką, lietuvių kalbą. Tokie jauni mokytojai galėtų ateiti į gimnaziją bent metams. Tai būtų didelė paspartis šiai mokyklai.

Gimnazijai pradeda stokoti ir mokinių. Štai panašioje vengru gimnazijoje yra net 80 mokinių iš JAV. Vasario 16 gimnazija ir kviečia mokinius iš Amerikos. Sąlygos labai geros, nes Vokietijoje išeitis mokslas Amerikoje pripažįstamas. Vasario 16 gimnazijoje galima išieiti pilną 9 metų kursą, kuris mokini paruošia universiteti-

nėm studijom. Gaïma paimti ir trumpesni kursai ir mokyti daugiau svetimas kalbas.

Iš tos vietos yra daugiau galimybių aplankyti kitus Europos kraštus, susipažinti su įvairių tautų gyvenimu.

Tokioje Vasario 16 gimnazijoje besimokant, pragyvenimas yra labai pigus — tik apie 20 dol. mėnesiui, įskaitant viską. Tai galėtų ne vieną paskatinti, kad savo vaikus leistų mokyti į šią lietuvišką Vasario 16 gimnaziją. Priimami berniukai ir mergaitės jau nuo 11 metų.

Smulkesnių informacijų reikalingas kreiptis tiesiai į gimnazijos direktorių: Vincas Natario 16 gimnazijoje galima išieiti pilną 9 metų kursą, kuris mokini paruošia universiteti-

PHILADELPHIA, PA.

Choro gegužinė

Net ir atostogaudamas "Vilties" choras rūpinasi, kaip nuvykti į Dainų Šventę ateinančiais metais. Nors jau žymi dalis repertuaro išmoka, dar daug darbo ir pinigų pareikalaus ši ne tik chorui gyvybiniai svarbi, bet ir vietos lietuviams reikšminga išvyka Chicago. Bent kelionės išlaidom lėšų telkimas yra vienas iš didžiausių choro valdybos rūpesčių.

"Vilties" choras, norėdamas su vietos visuomene arčiau pabendrauti, rugpjūtio 30 d., sekmadienį, rengia šaunią gegužinę-pikniką Olympia Lakes par-

ke, Willingboro, N. J., prie pat 130 kelio. Čia pavėsinga aikštė ir viliojantis ežeras labai tinka sekmadienio poilsiui ir atsigavimui tiek jaunimui tiek vyresniesiems.

Laikui pajavairinti šalia kitokių pramogų yra numatomos ir sporto varžybos, kurių laimėtojams bus skiriamos dovanos. Pageidaujama, kad suinteresuotieji atsivežtų maudymosi aprangą ir sporto reikmenis.

Choro valdyba deda visas pastangas, kad ši gegužinė atsilankiusiems būtų malonia ir dėmesio verta pramoga, kokių vasaros metu Philadelphiaje tikrai pasigendama.

IŠ VISUR

— Kun. H. Jonas Sulcas, saulezietis, Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio vedėjas, atvykęs vasarai į Ameriką, daugiausia laiko praleido Neringoje, N. P. seserų tvarkomoje stovykloje. Jis ten buvo kapelionu, kai vyko mergaičių stovykla liepos 5 — rugpjūtio 1, moksleivių ateitininkų stovykloje (nuo rugpjūtio 9 iki rugpjūtio 22). Buvo išvykęs ir į Kanadą, kur nuo rugpjūtio 1 iki 8, dalyvavo moksleivių ateitininkų stovykloje. Nuo rugpjūtio 30 iki rugsėjo 4 vyksta į Spencer, Mass., į Atlanto rajono skautų stovyklą.

— Grandis, Chicagos tautinių šokių grupė, vadovaujama Irenos Smielauskienės, Australijos L. B. krašto valdybos pakviesta Kalėdų atostogų metu dalyvauti Australijos lietuvių dienoje Melbourne.

— Stasys Piežis, vienas iš pirmųjų amerikiečių lietuvių laikraštinių, rugpjūtio 18 sulaukė 65 m. amžiaus. Jau nuo 1934 tapo profesionalu laikraštiniu, pradėjęs dirbti "The Chicago American" redakcijoje, kaip religinio skyriaus vedėjas. Dirbdamas didžiojoje JAV spaudoje, kartu buvo veiklus Lietuvos vyčiuose, Katalikų Federacijoje, talkino lietuvių spaudai. Nuo šio rudens išeidamas į pensiją, pasilieka Šv. Vardo ir Katalikų jaunimo organizacijos CYO egzektvyvo sekretoriaus.

— Penktas literatūros vakaras — plokštelė, kurioje savo kūrybą atliko Bernardas Brazdionis, A. Gustaitis, Pulgis Andriusis ir Stasys Santyvas, jau ruošiamas išleidimui. Leidžia Karvelio prekybos namai Chicagoje.

— Ateitininkų kongreso metu, sekmadienį, rugsėjo 5 d. 8 v.v. rengiami šokiai jaunimui tose pačiose South Shore Country Club patalpose, kur įvyks banketas. Šokiams gros De Paul studentų orkestras. Kviečiamas jaunimas ir visi bankete dalyvavusieji, kurie dar norėtų pabendrauti su savo pažįstamais ir kuriems dar per anksti skirstytis namo. Banketo dalyviams įėjimas nemokamas, visiems kitiems — 2 dol. Bilietai perkami prie durų arba kongreso metu registracijoje.

— J. L. K. Mokslo Akademija šiais metais yra pakviesti ir priimti į narius: vysk. dr. Antanas Deksnys (Roma), pedagogas Vaclovas Čižūnas (Pater-son, N. J.), inžinierius dr. A. Kulpa-Kulpavičius (Toronto), keturių stambių "Mūsų Lietuva" veikalo tomy autorius Bronius Kviklys (Chicago) ir prof. dr. Jokūbas J. Stukas (Mountainside, N.J.). Siuo metu L.K. Mokslo Akademija turi 212 narių.

— Sol. Jonas Vaznelis, mūsų vienintelis bosas solistas, kuris labai plačiai pasireiškia su savo koncertais JAV ir Kanados lietuvių klausytojų labai mėgiamas dėl savo plataus balso ir gražaus tembro, dainavęs Rigoletto, Fausto, Carmen, Trubadūro, Aidos, Toscos, Gražinos, Danos, Fidelio, La Forza ir Requiem boso partijas, kartu su kitais operos solistais atlikęs jubiliejiniam Ateitininkų Federacijos koncerte Orchestra Hall rugsėjo 5 d. gerojo prižiūrėtojo partiją iš operos Fidelio su simfoniniu orkestru, diriguojamu V. Marijošiaus.

— B. Pukelevičiūtės knyga "Pasakos" jau surinkta. Knygon telpa: Skraidantis paršiukas, Daržovių gegužinė, Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Rimas pas Kęstutį, Klementina ir Valentina.

— Neringos stovyklavietės adresas: R. F. D. 4, Box 134 C, W. Brattleboro, Vt. 05301. Stovyklavietės naujas telefonas: (802) 254-9819.

Kun. S. J. Lukšys, 56-tosios lietuvių dienos pirmininkas Lakewood, Pa., sveikina gubernatoriaus pavaduotoją Raymond J. Broderick, kuris lietuvių dienoje pasakė pagrindinę kalbą. Kiti nuotraukoje — Anne Marie Wallish, GOP tautybių gražuolė, ir Mrs. Broderick.

Rengiasi minėti operos 50 metų sukaktį Komitetas prašo archyvinės medžiagos

Lietuvos opera iškūrė 1920 gruodžio 31 Kaune. Jaunutė Lietuvos valstybė džiaugėsi ir didžiavosi ja, nes tikrai turėdavo kuo pasirodyti prieš atvykusius iš Vakarų valstybių svečius. Operos įkūrėjai buvo prof. J. Zilevičius, solistas Kipras Petrauskas, muzikas J. Tallat Kelpša ir St. Šilingas. Iš kūrėjų gyvas beliko tik J. Zilevičius.

Jo iniciatyva Chicagoje buvo sukvietas buvusių operos darbuotojų pasitarimas. Sukaktį paminėti išrinktas komitetas:

FORT LAUDERDALE, FLORIDA

Ignas ir Anelė Mulioliai iš Clevelando, Ohio, atostogų buvo atvykę į Floridą. Aplankė įvairias vietas, bet ilgiau buvo sustoję pas Igno pusbrolių A. Zaliaduonius, kurie gyvena 3980 S. W. 33rd Ave., Ft. Lauderdale, Fla. 33309. Čia jie pasimadė Atlanto sūriame vandenyje.

Nors dabar Floridoje oras šiltas, bet svečiams patiko šis kraštas. Čia praleidę atostogas, grįžo atgal į Clevelandą.

A.Ž.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

1,000 dol.: Loretto A. Stepis, Lakewood, N. J.

500 dol.: Jieva Mažukienė, Worcester, Mass.

Po 100 dol.: B. Baroniūnas, New Hyde Park, N. Y., Mary Baierick, Simsbury, Conn., Juozas Kundrotas, Bayside, N. Y.

80 dol.: G. P. Kurpis, Queens Village, N. Y.

Po 50 dol.: Veronica Daszkiewicz, Brooklyn, Dr. Jurgis Gedagaus, East Moline, Ill., Mary Jencius, Brooklyn, Edmundas Vaičiulis, Richmond Hill, N. Y.

40 dol.: M. Sermukšnis, Baltimore, Md.

Po 20 dol.: Konstant Stukis, Baltimore, Adelė Andreja, Valley Stream, N. Y., Stanley Kancler, Brooklyn, Magdalena Margis, Long Beach, Calif.

Po 15 dol.: J. Johnson, Bklyn, M. Zibuda, Brooklyn.

Po 10 dol.: Joseph Jankauskas, Rockville Center, Stanley

Visiems aukojusiems teatlygina Visagalis!

Jamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasitūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukos siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Jeruzalė - senovėje ir dabar

(tąsą iš praeito nr.)

BENVENUTAS RAMANAUSKAS, O.F.M.

Neliks akmenis ant akmenų

Kristus, ginčydamasis su farizėjais, kalbėjo jiems kilniais palyginimais. Kai vakare palapinių šventėje būdavo dalinamas vanduo, Kristus kalbėjo: „... Jei kas trokšta, teateinie pas mane ir tegul geria... kas tiki į mane“. Čia jis pasakė: „Sugriaukite šią šventyklą, o aš per tris dienas ją pastatysiu“ (Jon. 2, 19).

Šventykla dar nebuvo užbaigta statyti, kai Kristus perėjo jos erdvas sales. Visur dar riogsojo kampuoti milžiniški akmenys. Tuomet vienas iš apaštalo sakė: „Mokytojau, pažvelk, kokie akmenys ir kokie pastatai“. Kristus į tai atsakė: „Neliks akmenis ant akmenų, kurs nebūtų išgrautas“ (Mork. 13, 2).

Pranašystė išsipildė prieš 1900 metų

Šiais žodžiais Kristus išpranašavo Jeruzalės šventyklos išgriovimą. Pranašystė išsipildė 70 metais po Kristaus. Mūšis dėl jos truko beveik mėnesį. Nors romėnų karvedys Titas norėjo tą didingą pastatą išsaugoti ir pakartotinai reikalaavo iš žydų, kad pasiduotų, vienok jie priešinosi iki paskutiniųjų ir beviltiškai kovojo. Porą kartų jie dar padarė antpuolius prieš romėnus, bet viskas veltui. Vienas romėnų karys, pagriebęs nuodėguli, metė jį pro atvirą langą į šventyklą, ir ūmai visą jos vidų apėmė liepsnos... Nors Titas su savo kariais skubėjo gesinti, bet jau buvo per vėlu. Ir taip po šešių apgulimo mėnesių — šventovė pavirto pelenais... Dvi dienas ir dvi naktis degė miestas. Trečią dieną beliko vien griuvėsiai, anot evangelijos žodžių: „Ir nepaliks tavyje akmenis ant akmenų...“

Nugalėta Judėja

Romėnai, užkariavę Jeruzalę, buvo nukalę pinigų su įrašu ir vaizdu: Judaea Capta (nugalėta Judėja). Pinigai primena Vespasiano ir Tito pergalę. Monetoje pavaizduotas pergalingas centurijonas (romėnas), vieną ranką laikęs vado lazdele, o kita su ietimi atsirėmęs ir vieną koją padėjęs ant šalmo; po palme sėdi žydai ir verkia dėl Judėjos pralaimėjimo.

Tito pergalės vartai Romoje
Titas paėmė 97,000 žydų jaunimo nelaisvėn. Dalį iš jų nugalėto Romon ir pristatė prie sunkiųjų darbų; dalį perdavė amfiteatrui, kur paskiau jie buvo atiduoti sudraskyti laukiniams žvėrim...

2,000 žydų, aprengtų baltais pajaukiais rūbais, Titas pasiėmė Romon. Kartu su jais žygiavo pro pergalės vartus. Žydai ant savo pečių nešė išplėstas Jeruzalės brangenybes bei turtus ir juos klojo Kapitolui. Čia tie patys žydai, vainikuojant romėnų pergalę, buvo sukapti kardais.

Ir šiandien kiekvienas turistas Romoje gali pamatyti 81 metais pastatytus Tito pergalės vartus — Jeruzalės užkariavimo prisiminimą. Akmenis

reljefe yra pavaizduotas aukos stalas su septynranke žvakide, kuri, kaip pergalės trofėja, romėnų buvo nešama triumfo eisenoje.

Verksmų siena

135 m. visiems žydams buvo

Žydų raudų siena Jeruzalėje

NAUJOS SPARTOS MAŠINOS, KAD BŪTŲ SPARČIAU

Skaičiavimo mašinos, kurios visus stebina

Prie New Yorko kaimynystėje gyvenančios Juozas Giedraitis turi bene įdomiausią prekybą. Jo krautuvė galėtų būti pavadinanti portfelinė. Savo portfelyje jis nešiojasi visokių katalogų ir taip parduodinėja rašomąsias mašinėles, radijo aparatus, rekorderius, televizijas.

Stai sutikau Juozą Giedraitį su visa jo „krautuve“ ir paklausiau, kas naujo jo „Spartoje“. (Taip jis vadina savo prekybą). Jis tuoj atsakė ir pademonstravo. Nauja — tai skaičiavimo mašinos.

Nuo skačiukų iki begalinės fantazijos

Senijoje Rusijoje buvo įsigalėję skačiukai, kurie, sako, esą išrasti kiniečių. Tai paprasčiausias skačiavimo mašinos. Ant virbalų yra suverta dešimt rutuliukų. Tokių virbalų eilės sudėtos į rėmelius, nudažyta skirtingomis spalvomis, kad būtų lengviau skačiuoti.

Taip žmogus ir daužo rutu-

liukus, sudėdamas, atimdamas. Darbas vargingas, negreitas. Dabar tokie skačiavimo būdai atrodo tikrai gili senovė. Dabar žmogui į talką ateina naujausias, moderniausias skačiavimo mašinos, kurios ne tik sudeda, atima, bet ir dauginą bei dalija.

Mašina, kuri reikalinga kiekvienam

Paprastiausia mašina tik sudeda ir atima. Ji patogi, gana greitai, namų reikalam labai paslaugi. Kiekvienu metu gali sudėti visas savo namų buhalterijas, banko apyvartas. Kas kartą tokia mašiną pamėgino, tas toliau be jos negali gyventi. Ji padeda susiorientuoti, kur esi ir ką darai. Tiesa, tai gali apskačiuoti pieštuku, bet mašina atlieka visa taip greitai, kad net malonu žiūrėti. Ji nenuvargina tavęs.

Kompiukučiausias yra elektroninės skačiavimo mašinos — kompiuteriai. Ir tokias parduodinėja Sparta. Teko tokią matyti. Tai tikrai fantastinė mašina. Ji sudeda, atima, dauginą, dalija ir dar atlieka visokių veiksmus. Stai išmūšė didžiausius skaičius, paspaudė daugybės ženklą, ir sudauginą. Žaibo greičiu sudauginą. Paspaudė daugybės ženklą, bus padalinta. Ir atsakyme nėra klaidos.

Su tokia mašina gali atlikti visokių skačiavimų, išnagrinėti sudėtingas problemas. Žinia, gali pieštuku dauginti, dalyti, bet be dauginamos išsiblaška, nukrypti nuo savo minčių linijos. O čia to visai

apraudotų kadaise galingos žydų sostinės likimą. Ten jie melžiasi, linkčioja, bučiuoja sienos akmenis ir garsiai dejuoja rytietišką papročiu. Nors tai daug kas daro dėl įpročio, vienok šita vieta daugeliui tikinčiųjų žydų pasilieka giliai jaudinąs prisiminimas jų buvusios didybės ir nupuolimo.

Kur eini, Izraeli?

„Vieną saulėtą 1968 metų spalio mėnesio popietę stovėjau ant vienuolyno stogo terasos San Salvatore Jeruzalėje“, — taip pradeda tėv. Ulfriedas Gross, O.F.M., savo straipsnį „Quo vadis, Israel?“ žurnale „Bruder Franz“ (1969, 1) ir toliau tęsia: — „Tai centrinis pranciškonų vienuolynas Šventojoje Zemėje, jau šimtmečius stovįs vakarinėje kryptyje aukščiau Sv. Karsto bažnyčios“.

„Kaipgi pasikeitė Jeruzalės miesto vaizdas! Sešių dienų žydų — arabų žaibinis karas (1967) atidarė visus vartus. Keliai, vedantieji į šiaurę ir vakarus, vėl pagvėjo. Migdolų medžio vartai, kurie iki šiol buvo vienintelė perėjimo vieta iš Jordano į Izraelį ir atvirkščiai, daugiau nebeegzistuoja... Dvasioje aš pro Jeruzalės vartus žiūriu į žmones, žydus ir arabus, kurie gyvena šiame mieste. Kaip visa tai derinasi su jų žmogiška vienybe šiame „ramybės mieste?“ Šis klausimas man skamba liūdnai, nes prieš mane čia stovi netikėtai sukrečią dalykai, kurie naujai pasitvirtina kasdieniais patyrimais. Jeruzalė iš vidaus yra suskaldyta ir sudraskyta labiau negu bet kada! Apie tai žino visas pasaulis... Izraelis neduoda jokio leidimo išvykti į arabų valstybes nei arabams atvykti į Izraelį. Suvienytos Jeruzalės vidinis suskilimas yra nuogas faktas... Juo labiau šio suskilimo priežastį apgalvoju, juo gyvensnė tampa man išganymo istorinė problema, kurią mes ne geriau galėtume nusakyti, kaip žodžiais: „Izraelio paslaptis“. Tuo pačiu man yra aišku, jog šita „paslaptis“ liečia ne vien Izraelį, bet ir kaimynines arabų valstybes, atseit, ir visą pasaulį“...

KNYGOS VAIKAM

Diena prie ežero, A. Barono vaikuiam eilėmis parašyta, spalvotais piešiniais iliustruota N. Vedegetys-Palubinskienės. Didelio formato, kietais viršeliais. 3.50 dol.

Saunus penketukas, J. Švaisio. Penki milžinai ir jų nuotykių. Kietais viršeliais, gražiai iliustruota, didelio formato. 3 dol.

Kaip Algiukas Vėjo Ieškojo, N. Jankutė, — 2.50 dol.

Labas Rytas, Voverė, J. Mišnelga, — 2.50 dol.

Bitės, L. Germanienė, — 3.50 dol.

Lietuvos Laukai, S. Jonynienė — 3 dol.

Tėviškės Sodyba, J. Plačas, — 3 dol.

Meškiukas Rudnosiukas, V. Nemunėlis, 3 dol.

Algis ir Alytė, spalvinimo knygtė, 75 c.

Pupučio Skėtis, spalvinimo knygtė, — 1 dol.

Ukė-Wagū, A. Golbacchini, — 2.25 dol.

Pelytė Geležytė, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Tinginė ir Darbštutė, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Paskendusi Piliis, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Laumė Daumė, S. Petersonienė, 5 dol.

Lapė Snapė, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Keturis Valdovai, S. Džiugas, 2.25 dol.

Neklauzados, S. Džiugas, — 2.25 dol.

Kregždutė, II dalis, A. Rinkūnas, 3.50 dol.

Kregždutė, III dalis, A. Rinkūnas, 4 dol.

Jaunojo Galiūno Keliu, Kun. P. Gavenas, 2 dol.

Visos knygelės gražiai spalvotai iliustruotos ir gaunamos „Darbininko“ administracijoje.

Damos visos instrukcijos ir su-
teikiamas kitas patarnavimas.

Štai tos prekybos adresas:
J. E. Giedraitis, 10 Barry Drive,
E. Northport, N. Y. 11731,
tel. (516) 757-0055. (p.j.)

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti patarimų ir atsakymų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsti jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

Klausimas

Esu senos kartos ateivė. Po teisybę sakant, aš buvau atvežta į Ameriką, kai buvau 8 mėnesių amžiaus. Tėvelis dirbo anglų kasykloje ir motina skalbdavo ir prosavodavo sveikimams, kad galėtų mums, vaikams, padėti į žmones išeiti. Išteikėjau 18 metų amžiaus už italų kilmės žmogaus. Iš karto tėvai labai priešinosi, kad noriu ištekėti už nelietuvio, bet, laikui bėgant, jie priprato prie mano vyro, kuris buvo labai gero būdo ir labai geras darbininkas. Man nieko netrūko.

Kai tėvai paseno ir jiems buvo reikalinga parama, vien tik aš galėjau tai padaryti, nes mudu su vyru neturėjome savo vaikų. Kita sesuo, kuri buvo už lietuvio ištekėjusi, turėjo net penkis vaikus ir tėvais visai nesirūpino, o dėl brolio tai netenka nei kalbėti. Žmona jam neleido tėvų lankyti, jau ir nekalbant apie pagalbą tėvams.

Is pradžių mano vyras dirbo pas kitus, o vėliau pradėjo dirbti sau. Pasidarė „kontraktoriaus“. Jam labai gerai sekėsi, nes niekad netingėjo, ir žmonės jį labai mėgo. Pasidarė me jau „iš turtingųjų“.

Vieną kartą man vyras pasakė, kad jis turi sudaręs testamentą tokiu būdu, kad, jei jį kas ištiktų, man nieko netrūktų, ir aš gyvenčiau, kaip ponai, kaip ir iki šiol. Vieni namai buvo mūsų abiejų vardu, o be to, turėjome „checking account“ abiejų vardų, nors šioje sąskaitoje nedaug pinigų telaiškė. Vyras vis sakydavo, kad turis daug „investments“ ir kad nesirūpinčiau. Visą jis pats tvarkė, ir aš juo pilnai pasitikičiau.

Prieš šešis metus, t.y. 1964 metų vasario 10 dieną, mano ištikimas ir geras vyrelis numirė. Mirė staigiai nuo širdinės ligos. Aš pati, skausmo prislėgta, nei nesigilinau į finansinius reikalus. Advokato nepasiemiau. Vyro brolio sūnus, kuris man buvo visuomet palankus, buvo paskirtas „trustee“. Jis man pasakė, kad man advokatas nėra reikalingas, kad jis manim pasirūpins taip, kaip mano vyras manim rūpindavosi ir panašiai. Iš karto taip ir buvo. Tas mano vyro giminaitis man kas mėnesį duodavo užtenkamą sumą pinigų, iš kurių, gyvenant nuosavose namuose, buvo lengva pragyventi, net sugebėjau dalį sutaupti.

Mano vyras paliko tris namus, kurie buvo išnuomuojami kitiems, o be to, paliko nemažą sumą pinigų bankuose. Visas ejo sklandžiai. Žinojau, kad po mano mirties ir namai ir pinigai teks mano amžinatilios vyro giminėms. Taip ir turi būti. Jis sunkiai dirbo, tegul jo giminės ir pasidžiaugia, man mirus. Su savo seserim ir broliu nesugyvenau, jie man visą gyvenimą visko pavydėjo.

Paskutiniaisiais metais pradėjau prastai jaustis ir sirguliuoti. Daktarai nežinojo, nuo ko. Buvau pas visokius daktarus ir jie darė visokius tyrimus, bet nieko nerado. Tuo tarpu mano sveikata eina vis prastyn. Galų gale buvau nuvežta į garsią ligoninę, ir jie ten rado, kad turiu nepagydomą inkstų ligą. Dabar reikalauju taip susidėję, kad aš nebegaliu savęs prižiūrėti. Man reikalinga moteris,

kuri mane aptarnautų ir prižiūrėtų.

Prašiau savo „trustee“, kad jis man paskirtų didesnę sumą pragyvenimui. Tai jis man sakė, kad jis negali to padaryti, nes jis turi taisyti visus išnuomotus namus ir aukštus takus (mokesčius) mokėti miestui; kad pataisymai dabar labai brangiai kainuoja ir t.t. ir t.t. Jis man aiškina, kad mano vyro testamentas yra taip sudarytas, kad jis tai turi atlikti vien iš procentų ir nuomų ir panašiai.

Aš, žinoma, turiu keletą centų susitauptiusi; turiu ir brangenybių (jewels) ir gerų kailinių, bet tie daiktai man primena mano vyrą, kuris juos man yra padovanojęs, ir aš niekuomet su jais nesiskirčiau. Savo paskutinio cento nenoriu išleisti, nes kas žino, kiek ilgai gyvens. Visko gali būti. Dabar klausiu: jei aš kreipčiaus pas advokatą, ar tas man galėtų dabar išrūpinti didesnę sumą pragyvenimui, arba jau pervėlu? Turbūt reikėjo imti advokatą tuoj po vyro mirties. Ar toks dalykas man brangiai apsieitų, nes niekad netingėjo, ir žmonės jį labai mėgo. Pasidarė me jau „iš turtingųjų“.

Sena Skaitytoja,
Pa. valstija

Atsakymas

Negaliu konkrečiai atsakyti į Tamstos specifinį klausimą, nepasakiusi Tamstos vyro palikto testamentą. Galui pasakyti, kad Tamstai yra labai patartina pasikalbėti ir pasitarti rūpimu reikalu su vietiniu advokatu. Nėra pervėlu.

Bendrai bruožais: iš Tamstos laiško sprendžiu, kad vyras paliko vadinamą „testamentary trust“, pagal kurį „trustee“ turi išmokėti pajamas (net income) Tamstai — pragyvenimui — iki gyvos galvos, — o po Tamstos mirties — pajamas ir pats kapitalas (principal) turi būti išmokamas tiems asmenims, kurie yra testamentu nurodyti, tokiomis dalimis, kaip nurodyta. Dažnai tokios rūšies „testamentary trust“ yra nurodoma, kad, jei pav. Tamstai (life beneficiary) dėl tam tikrų priežasčių neįtektų „trust“ pajamų pragyvenimui, — tada patikėtiniui (trustee) yra leidžiama panaudoti patį kapitalą (principal) tam tikslui. Tai teisiniai vadinama „to invade the principal“.

Nežinau, ar Tamstos vyro testamentas yra numatytas toks galimumas. Tačiau, jei to nėra numatyta, teismai dažnai vadovaujasi sekančiu dėsniu: jei iš viso testamentu „divasios“ matyti, kad testatoriui pirmon eilėn „rūpėjo“ Tamstos (life beneficiary) gerbūvis, o ne tuos asmenų, kuriems buvo „paliktas“ likutis (remainder) po Tamstos mirties, — tada teismas pasako, kad iš testamentu matyti, kad patikėtiniui turi būti „leidžiama“ paskirti tam tikrą dalį kapitalo. Tamstos reikalams (implied intent).

Tamstai yra praveru pasitarti su savo advokatu. Tas reikalas neturėtų Tamstai per daug kainuoti. Be to, Tamstos advokatai prašant, teismas gali paskirti ir jam honorarą (fee) iš Tamstos vyro palikto kapitalo.

NEW HAMPSHIRE

valstijoje rugėjo 8 dieną įvykis pirminiai (primaries) valdininkų rinkimai. Kandidatu į gubernatorių yra Nashua miesto viršininkas — mayoras

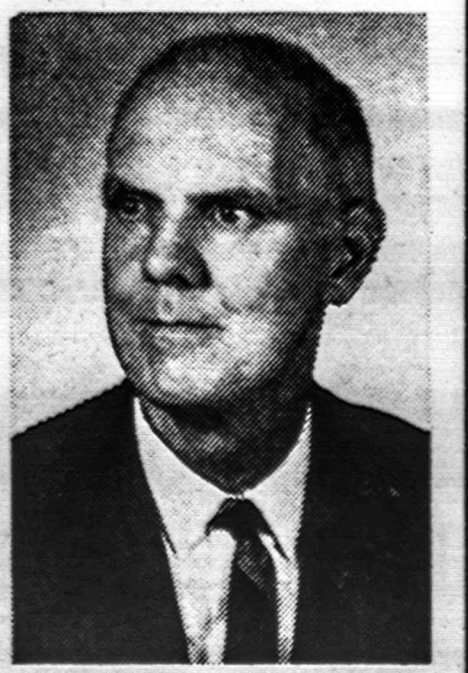
DENNIS J. SULLIVAN

Jis yra tinkamas ir patyręs asmuo valdžios darbe.

Elect

Dennis J. Sullivan
Governor

Fiscal agent: Ann Plante
Nashua, N.H.

SPORTAS

Kaip toliau?

Vietos lietuviai futbolininkai savo 20 pirmenybių sezoną užbaigė žaidybiniai nekaip. Geriausiai dar pasirodė mažučiai, savo grupėje iš 8 komandų baigė 6 vietoje su 11 taškais. Jaunučių komandos perėmė sezoną neturėta, o jaunieji iš 6 komandų savo grupėje atsidūrė 5 vietoje su 4 taškais. Rezervinė, kaip paprastai, pasirodė paskutinėse rungtynėse ir "uždūrio" klubui 25 dol. pabaudą.

Pirmoji komanda statistiniai baigė liūdniausią 20 metų pirmenybių sezoną. Savo grupėje teko pasitenkinti paskutinįja vieta. Iš 14 rungtynių — dvejis rungtynės sužaistos lygiosios, o likusios 12 pralaimėtos. Su 2 taškais ir įvarčių santykiu 11:36 mūšėškiai vienintelė visos lygos visų grupių komanda, nelaimėjusi nei vienu pirmenybių rungtynių.

Atrodytų tikrai liūdna padėtis. Bet tikrumoje mūsų pirmosios komandos vyrai — šviesiausias atvejis liūdname New Yorko lietuvių sporto gyvenime. Netekus daugelio žaidėjų — vienietis išėjus į pensiją, kitiems dėl susidariusių sąlygų, sveikatos, pasitraukus, tretiemis pasirinkus kitus klubus — teko verstis turimomis kukliomis jėgomis. Žaidikai patys prieš rungtynes turėdavo paruošti aikštę, ištieti linijas, uždegti, o vėliau ir nuimti tinklus. Klubui neišgalint, kiekvienas žaidikas pats iš savo kišenės turėjo sumokėti apdraudimo mokestį, reikalingą šalia registracijos. Tikrai, šių laikų pinigų gaudymo gadynėje, retas švartų mėgėjų pavyzdys. Štai ir kelionės išlaidos Darbo Dienos savaitgalįje Chicagone rungtynėms prieš Lituanica padengiamas pačių žaidėjų.

Lietuvių Atletų Klubas, uždaręs svetainę-barą, jau kovo mėnesį, stengiasi parduoti turimą ir nuostolių nešančią nuosavybę. Atsikračius nekilnojamo turto, gal ir vadovavimo reikalai pagerės. Aišku, kaip dieną, kad toliau vieni broliai Remėzės pas seniorus, ir Riauba, Steponis pas jaunuosius visi darbo pakelti negalės. Tuomi ir prieiname prie opaus vadovų darbuotojų klausimo. Net liūdna pažymėti, kad kitų valdybos žmonių skaičius didesnis už visą šiuometinį Lietuvių Atletų Klubą narių skaičių. Tenka pabrėžti, kad be visuomenės paramos ir dėmesio negalime apsieiti. Vieną dieną baigsis kiekvieno darbuotojų kantrybė ir pasiryžimas, bei žaidėjų megejiškumas.

Lietuvių Atletų Klubas įsteigtas 1901 metais nemokytų, bet pasiryžusių žmonių, atvykusių iš krašto, kuriame tuomet net Lietuvos vardas oficialiai neminimas. Žmonės matė reikalingą steigti lietuvišką organizaciją. Lietuvių Atletų Klubas seniausia lietuvių sporto organizacija pasaulyje, kitais metais švenčia 70 metų sukaktį. Nesinorėtų, kad šią sukaktį sutiktų eilės susilikvidavusių Amerikos Lietuvių draugijų kapinyne.

Ačiū Lisauskui
Apšiniaukusioje mūsų padangėje esama ir giedrių atvejų. Štai vietos prekybininkas, futbolininkas, futbolo mėgėjas ir rėmėjas Lisauskas dovanojo mūsų futbolininkams ketvertą kamuolių, ir tai jau ne pirmą kartą. Jaunieji mūsų futbolininkai, naudodamiesi šiais kamuoliais, sako p. Lisauskui ačiū!

Kultūros židinio, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., telefono numeris yra 827-9865.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

• Bobby Fischer, JAV didmeistris, laimėjo tarptautinį turnyrą Argentinoje, surinkęs 15 taškų iš 17 galimų. V. Tukmakovas, Sov. Sąjungos atstovas baigė antrą — 11½ ts. 3. Panno, Arg. 11 t.
• Bent Larsen, Danijos didmeistris laimėjo rugpjūčio pradžioje Kanados p-bes, tą patį pakartojo jis ir JAV p-bes, Bostone, nugalėdamas I vietą (10½-1½) ir \$1.500 prizą. Pustaskiu atsiliko JAV didmeistris P. Benko, sutvarkęs čekų didmeistrį Kavaleką. Su 9½ ts. trečią baigė kitas JAV didmeistris R. Byrne. Gana gerai pasirodė Ignas Žalys, buv. Montrealio ir Quebeco čempionas, ir bostoniškas Algis Makaitis, abu surinkę po 7 taškus. Algirdas Leonavičius — 6½ ts., jis be kitko įveikė Brazilijos moterų čempionę Gordosą, sukeldamas nemažą sensaciją. Jurgis Zozas surinko 6 ts., jis laimėjo I vietą "Unrated" grupėje, gavo \$100 prizą ir laimėjo taurę. Kūliau baigė Petras Kontautas surinkęs 5 ts. ir Kazys Merkis 4½ ts.
• Lietuvos atstovai D. Lapienis ir V. Mikėnas iškrito iš Sovietų taurės varžybų. Pirmasis pralaimėjo Leningrado čempionui Ceitlinui, Dnepropetrovskę, 1½-2½, o Mikėnas po laimėjimo prieš bakietį D. Kuzminą 2½-1½, įveikė dar Turkmenijos atstovą V. Seojęvą 2½-1½ bei pusfinalyje pralaimėjo Alma Atos meistriui A. Katalymovui ir į baigmę nepateko.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tuntų skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido saulėlė, Sienele, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailūžis, Vėjas, Sutenks propeleriai, Gėsta lauzai, Šeriau šeriau, Vėjaveikis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dangus, Jūra gimtoji, Prie lauzo, Linksmasis medžiotojas, Kelionės daina, Žalasis potvynis, Grižtant į uostą, Cipolinė, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apieisto namo, Šiaurės atradimas, Skausmas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Kultūros židinio — Jaunimo centro statybos fondo popietės vyksta kiekvieną penktadienį 12:30 val. popietį Richmond Hill salė, 117-07 Hillside Ave., (Myrtle ir Jamaica Ave. kampos). Informacijai skambinti 668-1774.

Kas nori, nors trumpam, pabėgti iš didmiesčio ir surasti ramaus ir gaivinančio poilsio, tas nepravažiuos pro TOMKŲ VASARVIETĘ, kuri yra ant pat Atlanto vandenyno ir turi visas sąlygas, apie kurias kiekvienas didmiesčio žmogus per ilgus metus svajoja.

Dėl smulkesnių informacijų rašykite:

V. Tomkus

700 Ocean Dr.
Juno Beach
North Palm, FLA. 33403
arba skambinkite
(305) 844-3388

LB Woodhaveno apylinkė pagamino ženkleį klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

auko spalvos rėmuose, baltas vytis raudoname fone. Dydis: 2½x2 inč. Galima užsisakyti paštu prisiunčiant \$1.00 už ženkleį — DARBININKO

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Šiluva Zemačių istorijoje, I mas tomas. Kun. St. Ylos, kietais viršeliais, 295 psl., 5 dol.

Numizmatika, J. K. Kario studija apie Lietuvos ir kt. šalių pinigų, kietais viršeliais, 340 psl., 15 dol.

Pauliaus Augiaus meniškasis albumas, didelio formato, 17.50 dol.

Išdžiūvusi lanka, A. Barono novelės, 4.50 dol.

Laužai liepsnoja vakaruose. Skautų meniškasis albumas, didelio formato, 3 dol.

Prisiminimų fragmentai, K. Musteikio, 2.50 dol.

Lemtingos dienos, J. Jaškauskio, 2.50 dol.

Lituanistikos darbai II, J. Bilio, 2.50 dol.

Sparnuoti lietuviai — Darius ir Girėnas, P. Jurgėtos, 7 dol.

Nutuliosios dienos, Zemačių Antano, 1 dol.

Vilnius lietuvių liaudies dainose, Paruošė G. Krivickienė, 5 dol.

Sakykim, vyrai, taip nebuvo, B. Zumerio satyriniai apsakymai, 2 dol.

Agonija, J. Gliados, II-roji laida, 5 dol.

Šios bei kitos knygos ir leidiniai gaunami Darbininko administracijoje.

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur bakūžė samanota, Supinsiu dainužę, Dukružėlė, Gegutė raiboji, Mamytė, Spragilių daina, Aš bijau pasakyt, Sventė, Agonelės, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradagiuose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis, Mono, galima groti ir stereo, kaina 5 dol. Daugiau užsisakant, duodama nuolaida. Gaunami Darbininko administracijoje.

H. W. MALE

Exp. electric motor winder — salary open, many fringe benefits. Apply Universal Electric Motor 126 Essex St. Lodi, New Jersey, 201-845-7820

Body & Feeder Men exp necessary. Must have tools: Good salary plus overtime. Scholen St. Garage, 279 Scholes Brooklyn, N.Y. — 497-5274

Exp Auto Counter Man on parts — 40 hrs plus fringe benefits — Auslander Volkswagon 1 Jericho Tpke. New Hyde Park, N.Y. 516-488-2420

H. W. FEMALE

Exp Waitresses days 11 AM 7 PM, nights 6 PM 2 AM Good pay & tips. Apply in person Bridgewater Diner Rt. 202 & 206 Summerville, N.J. 201-722-9800

General Kitchen Help — split shift. live in or out, starting Sept. 14. Call 9am-4pm Hackley School, 293 Benedict Ave. Tarrytown, 914-631-0128

EARN \$100 A WEEK
Midtown Real Estate Firm seeks person with excellent typing skills.
PURCHASING DEPARTMENT
Pleasant surroundings
Convenient Location.
Call: Mr. F. WALLACE
CROSS AND BROWN
522 Fifth Avenue
New York, N.Y.
Call: 687-9200

H. W. MALE

Superintendent 3 years experience salary open. Apply: St. Joseph Hill Academy, 850 Hylan Blvd. Staten Island, N.Y. Interviews 8:30 AM to 1 PM.

Exp diemaker, die repairmen, die casters and inspectors day & night shift. Sterling Die Casting Co., 743 39th St. Brooklyn, N.Y. — 435-1420

Automotive Mechanics Ford experience only tired of commuting? work in one of Suffolk's largest service departments Smithtown Ford 10 W. Main St Smithtown, L.I. 516 AN 5-2340 ask for Mr. Charles Detelich

Exp Front End Man good salary & benefits steady. Must be first class auto mechanic, location New Hyde Park area — Zac's Service Center 68-31 Elliot Avenue Middle Village, New York Call: 899-9883

Experienced Pressman Rotary Offset salary open—day shift, all benefits, permanent position. Rene Decker Company 48 Cherry Lane, Floral Park, Long Island, 212-347-8052

FRAMER-PICTURE Cut-Join and Fit. Must be experienced — Judin Chopper — steady, nice working conditions small shop — pay — E. 88th Street. Call: SA 2-4984

SCHOOL BUS DRIVERS morning or afternoon shift. Training program start at \$3 per hour minimum of 2 hours ROY K. DAVIS, INC. 269 New York Avenue Huntington, L.I. Call: 516 HA 7-0011 Huntington & Green Lawn area.

EXPERIENCED AUTO GLASS INSTALLER
Steady work, Union Shop, good salary and fringe benefits — MOTORWAYS INC. Call 564-5550 ask for Mr. John Bergmaschi

EXPERIENCED MECHANIC
Must have own tools, truck experience on gas and some diesel, good salary steady work and fringe benefits CAPASSO 80 Constant Avenue Lodi, New Jersey. Call Mr. Wimbush 201-772-9102

COOK experienced for small country Inn near Bucks County 5 day week Wednesday thru Sunday lunch and dinner good salary steady year round job. Call: 609-397-3286 Mr. Pittore — Sergeantsville Inn, Sergeantsville, New Jersey

Sheet Metal Men bench assemblers. Instrument repair men and gauge men — on recorders, dials and gauges. Good salary and fringe benefits. WECHSLER INSTRUMENT CORP. 80 Mill Road Freeport, L.I. 516-623-0100

Automotive combination body and paint man exp in metal straightening and spot repairing — new car work only 2 shifts open. Call 201-589-5656. 7am-3:30pm. Predelivery Service 888 Doremus Ave., Newark, N.J. — Base pay plus incentives.

Experienced VOLKSWAGEN MECHANIC top pay small clean and modern shop 40 hour work week fringe benefits and paid vacation J & S FOREIGN CAR SERVICE, 511 Plain Street Rockland, Mass. 617-878-2889

GLEN SPRINGS ACADEMY

WATKINS GLEN, N. Y.

in the heart of the Finger Lakes

A new exciting venture in secondary education. Boys grades 9-12. Small classes, seminars, stimulating faculty. For the most part, students will be able to progress through their courses at their own rate of speed. Students work as well as study. In addition to the standard curriculum, each boy at Glen Springs is encouraged to develop his special interests which may include subject areas as diversified as welding, flying, livestock raising, etc. Sports program. For information and brochure, write: HEADMASTER, GLEN SPRINGS ACADEMY Watkins Glen, N.Y. 14891 — Tel. (607) 535-2745

H. W. MALE

EXP NITE CLERK — steady work nice working conditions hours 12 to 8 PM. Good salary and fringe benefits. Pelham Gardens Motel — 2410 Grace Ave. Bronx. Call 231-2300

Work near home SECOND COOK 6 day week 3 PM to 12 PM excellent working conditions, Casa Felici 288 Larkfield Road East Northport, L.I. Call: 516 AM 1-4880, Mr. Cimino

EXPERIENCE MAINTENANCE
Mechanic on elevators Steady work Union shop 40 hrs overtime plus benefits McGlynn Hays, Inc., 62 Grand Street, New York, Call: WA 5-8420

TRUCK MECHANIC
Gas engines Permanent. Shift work top pay All Benefits Sealand Service Co., 320 Maspeth Avenue, Brooklyn, New York Call EV 8-38 10 Mr. Stephens Bet. 1 PM and 3 PM

MECHANICS
AUTOMOTIVE FOREIGN CARS Good hours, top wages, no Saturdays EUROPEAN AUTO SALES 1517 Route 46 Parsippany, N.J. Call 201-335-5300 Ask for Ray or Dick.

MALE - FEMALE

WAITRESSES - DISHWASHER PORTER - also HOSTESS needed immediately — steady job Apply: ROUND ROBIN Restaurant Route 17B Monticello, N.Y. opp. Raceway. 914-794-7742

EXPERIENCED PRODUCTION WORKERS — Day Shift Good pay and many fringe benefits CLEVEPAK CORP Applegrath Rd. Cranbury, New Jersey. For personal interview call: 609-655-2800

SCHOOLS

PROCTOR ACADEMY
Established 1848 College Prep Plus Auto mechanics - Woodworking Remedial reading Full sports program - skiing Write Headmaster PROCTOR ACADEMY Andover, New Hampshire 03216

CORNWALL ACADEMY
150 Boys, Grades 9-12 & P.G. — approved. We offer a highly tutorial program of study to the underclassman who is having difficulty in large classrooms and to the post-graduate who seeks admission to a better college. We do not handle problem boys. Supervised study halls, teachers trained to find the best in each student. Write or phone John G. Moran, Cornwall Academy, Great Barrington, Mass. 01230 — (413) 528-1015.

AUTO MECHANIC
Experienced — 5 day week. Excellent salary, benefits, and working conditions — Manhattan Imported Cars, 284 Main Street, Hempstead, Long Island, Call 516-538-2888 ask for Mr. GATTI.

TO PLACE

YOUR AD

CANCEL OR CHANGE

Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S AUTO INSPECTION REPAIR STATION
Headlights adjustment wheel alignment motor tune up and brake service Shell Bay Mayville, N. J. Cape May Countr. House opposite State Inspection Department Station 8 AM 5 PM Closed Sunday-Monday Owned and operated by Mario De Santis If you want to go, Call 609 465-5607.

HIGHWOOD SERVICENTER, Inc., Open 7 days a week. We do general auto repairs and towing service — 19 East Ivy Lane Englewood, N.J. Call 201-569-0039, 201-569-0067, ask for TOM or JOHN.

PAINTING
ANY TYPE OF JOB INSIDE AND OUTSIDE WORK Special Prices Call 933-7879 ask for George

SIESTA MOTEL
A FAMILY PLACE Rooms, Efficiencies, Sun Dek Pool, T.V., Air Conditioning — Morning Glory Road Wildwood Crest — Dial 609-522-2527

BARNES AND BARNES
Moving & Delivery Service Basements and cellars cleared. No job too large or small. We do any kind of hauling. Licensed and bonded — 708 Ralph Avenue Brooklyn Call 467-6455

POOL TABLES

SALE SUMMER SAVINGS 4½x9 Pool Table \$750.00 Bumper Pool Tables \$105.00 All Tables Reduced G. CORREALE & SONS, INC. 351 West Side Avenue Jersey City, N.J. 201-433-1508

H. W. FEMALE

Experienced Cruller maker—experienced in deep fat frying. Good salary and meals and uniforms. Mary Elizabeth Restaurant, 6 East 37th Street New York, N.Y. MU 3-3018

DISPLAY

CLAUDIO'S RESTAURANT and MARINA
Our 100th Year! Ft. of Main St., Greenport, N. Y. Restaurant 516 477-9800, Dock 516 477-0715 Estab. 100 yrs. 1870! Four generations of family ownership. Seafood Steaks: Continental and American cuisine. Live lobster tank. Suberbar view from glass-enclosed dining rooms. Upper deck Marine Dining Room. Deep water pier. Gulf products. Water, elec. showers, centrally located 1 block from business district.

LIKE LUSCIOUS LEATHER!
We're experts in Reupholstering your non-leather sofa or chair. Lowest cost in N. Y. International Leathersmiths, 156 Fifth Avenue (20th St.) Room 622, NYC. 675-3634

OUTSTANDING BUY JUDIES RESTAURANT
Established over 35 years. Only A. A. in Kingston Fully equipped and air conditioned Spacious living quarters above Rest. Asking price \$77,000 Cash required \$35,000 Mortgage of 42,000 to be paid out. 395 Albany Ave. Kingston, N. Y. Call 914 331-0455

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows Aluminum Awnings 600 RIDGEWOOD AVE. Brooklyn, N.Y. 11208 Allen R. Shipley

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Incorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstentai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD
President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šalina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikala su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

Vasaros atostogos prie Atlanto

KENNEBUNKPORT, MAINE, garsiajame atostogų krašte, kviečia vėl visus poilsiu sveikame, atgaivinančiame ore. Priimame pavienius asmenis ir šeimas labai palankiomis kainomis. Siemet turėsime ir moderniai įrengtą kambarių, su privačiomis voniomis, dušais ir tt. Sezonas: birželio 26 — rugsėjo 7 d. Dėl rezervacijų bei informacijų kreiptis: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046 (Tel. 207-967-2011).

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO
— GRAZIOJE LIETUVISKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

• Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiu ir žaidimams.
• Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
• Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 minutės pėsčiom).
• Geras lietuviškas maistas.

Atidarama vasarajimui nuo birželio 20 iki rugsėjo mėn. 7 d. ir jau dabar primami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS — 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124 (telefon. 288-5999), o po birželio 22 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunumuos paskendusių lietuvišką pajūrio vilą.

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvės geriausios dešros

Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Poeto Milašiaus minėjimą rengia L. Kat. Mokslo Akademijos New Yorko židyns. Minėjimas bus rugsėjo 27 Kultūros Židiny. Paskaitą skaitys dr. Aldona Janacienė-Slepetytė. Bus ir meninė dalis.

Prof. Antanas Vasys, ilgas metus profesoriaus Fordhamo universitete, išėjo į pensiją ir persikėlė gyventi į Philadelphiją.

Prof. Konstantinas Račkauskas, profesoriaus Fordhamo universitete, kuriam laikui išvyko į Hot Springs, Arkansas.

Kunigų Vienybės seimas šiemet bus rugsėjo 22-23 dienomis Kennebunkporto vienuolyne. Bus svarstomi liturginiai ir lietuvių pastoracijos klausimai.

Apraiškimo parapijos choras po vasaros atostogų pradeda savo repeticijas rugpjūčio 28, penktadienį. Choras rengs religinės šalpos koncertui, kuris bus gruodžio 7 d. Chorui vadovauja Algirdas Kačanauskas.

Darbininko spaudos kioskas su lietuviškų plokštelių rinkiniais bei naujomis lietuviškomis knygomis pakviestas dalyvauti Lietuvos Atsiminimų radijo piknike rugsėjo 13, Bayonne, N. J. Ta pačia proga skaitytojai galės apsimokėti prenumeratas; neskaita laikraščio turės progos jį užsisakyti papiginta kaina — metams tik 5 dol.

Batūno surengtas Pabaltijo tautų festivalis rugpjūčio 22, šeštadienį, latvių Priedainėje praėjo gana sėkmingai. Žmonių susirinko apie 1,000. Dalyvavo lietuviai, latviai, estai. N.Y. Lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės, atliko tautinių šokių programą. Dar šoko latvių grupė ir estų gimnastikų grupė atliko specialius gimnastikos numerius.

Marija Maskvit-Maskvitiene mirė rugpjūčio 24. Pirmą gyvenimo Brooklyne, gi paskutiniu metu Port Ewen. Buvo 74 metų amžiaus. Pašarvota M. Salinskienės laidojimo namuose. Laidojama šeštadienį, rugpjūčio 29 d., iš Apraiškimo parapijos bažnyčios šv. Jono kapinėse — cloisters. Paliko gimines: Mrs. Katryna Reklis ir Joseph Skirmant, Paul Reklis ir savo draugę Kotryną Zvirblys. Velionė buvo Darbininko skaitytoja.

Kun. Pr. Bulovas vyskupijos pakviestas į specialius keturių semestrų kursus. Kursuose bus parengiami kunigai klebono pareigoms. Paskaitos bus kiekvieną savaitę.

Albinas Trečiokas iš Orange, N. J., išgulejęs tris savaites ligoninėje, po operacijos buvo parvežtas namo ir buvo pradėjęs sveikti. Dabar vėl nuvežtas į ligoninę, nes gal reiks daryti dar kitą operaciją. Linkime jam greit pasveikti.

Vienerių metų mirties sukaktis

A. + A.

Viktorija Jocienė

Rugpjūčio 26 d. sueina vienerių metai, kai mūsų mylima mamutė ir močiutė atsiskyrė iš mūsų tarpo. Už a.a. Viktorijos sielą bus atlaikytos šv. Mišios mirimo dieną rugpjūčio 26, ir laidojimo dieną rugpjūčio 29 šv. Tomo bažnyčioje Woodhaven ir T. Pranciškonių koplyčioje. Prašome gimines ir pažįstamus pasimelsti už jos sielą.

Duktė Vida, žentas John ir anūkės Viktorė ir Ramona

Didžiulis, tradicinis...

“Lietuvos Atsiminimų”

RADIJO ir “RŪTOS” PIKNIKAS

rengiamas New Jersey lietuviams, įvyks

sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 13

Šv. Mykolo parapijos parke ir Ukrainiečių tautiniame parke
15 East 23 Street, Bayonne, N.J.

• Pikniko pradžia 1 val. p.p. • Programa 3 val. p.p. •
Sokiai nuo 4 val. p.p. • Įėjimo auka \$2.00 • Sokimo var-
žybos, išlaimėjimai, liet. valgių bufetas. Visus kviečiame!

— Veiks Darbininko spaudos kioskas —

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT!

LIETUVIŲ KANKINIŲ KOPLYČIA

SV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE

JAU DEDIKUOTA

Jos įrengimo išlaidos dar reikalingos jūsų aukos. Įam-
žinkite save ir savuosius šio paminklo kūrėjų skaityje.

Savo auką siųskite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701 West 68th Street

Chicago, Ill. 60629

Pabaltijo tautų festivalyje rugpjūčio 22 latvių parke Priedainė, Freehold, N.J., prie loterijos stalo stovi iš k. į d. prel. J. Balkūnas, A. Vakselis, kun. N. Trepsa — latvis, E. Miklienė, Mari Linnemaa — estė, J. Matulaitienė, Rein Virkmaa — estas ir K. Miklas — BATŪNO vykdomasis pirmininkas. Nuotr. V. Maželis

VARGONININKŲ SAJUNGOS SEIMAS

ALRK Vargonininkų ir kitų muzikų Sąjungos 49-tasis seimas bus rugsėjo 7 d., Darbo dieną, Angelų Karalienės parapijos salėje Brooklyne, 213 So. 4 Street.

Centro valdyba kviečia visus JAV ir Kanados muzikus (dainininkus ir instrumentalistus) gausiai dalyvauti šiame seime.

Seimas pradėdamas 10 val. iškiimomis koncelebracinėmis mišiomis, kuriom vadovaus naujasis sąjungos dvasios vadas kun. A. Petrauskas. Mišių metų N.Y. ir N. J. vargonininkų sąjunga giesd M. Haller "Missa Tertia" lietuviškai ir prel. T. Brazio giesmę "O Visagali". Solo giedos solistas

Genovaitė Masiūnienė ir Liudas Stukas.

Seimas atidaromas 12 val. Posėdžiuose bus svarstomi esminiai sąjungos reikalai. Kompozitorius Juozas Stankūnas skaitys paskaitą—Simtas metų nuo kun. T. Brazio gimimo. Vargonininkų S-gos centro valdybą sudaro: dvasios vadas kun. A. Petrauskas, garbės pirm. kompozitorius Aleksandras Alekšis, pirmininkas Vincas Mamaitis, vicepirm. kompozitorius Juozas Stankūnas, I sekretorius — Algirdas Kačanauskas, II sekretorius Mykolas Cibas, išdinininkas Mykolas Liuberskis.

Seima mielai sutiko globoti tos parapijos klebonas ir naujas Sąjungos dvasios vadas kun. A. Petrauskas.

Ateitininkų kongrese, kuris vyks šią savaitę, iš New Yorko dalyvauja kun. P. Geiščiūnas, kun. S. Raila, S. Lušys, dr. A. Radzvanas ir kiti.

Padėka

Noriu išreikšti giliausią padėką visiems, kurie mano ligos metu aplankė mane ligoninėje ar namuose ir su savo nuoširdumu palengvino pernešimą ligoninio našat.

Pirmiausia reiškiu didžiausią padėką dr. N. Braženaitei-Peronetto ir dr. R. Peronetto už jų lankymą ir padėjimą. Taip pat reiškiu gilią padėką Genutei Kišonaitei už jos kasdieninį lankymą ir rūpestį. Noriu padėkoti ir sekantiems, kurie aplankė mane ligoninėje: D. Ivanauskaitė, G. Nutautaitė, Vincei Jonuškaitei-Leskaitienei, B. Spūdieniei.

Už jų pasisąventimą ir pagūdą reiškiu nuoširdžiausią padėką savo vyrui, sūnui Algiiui ir dukrai su žentu — Gedminams.

Lieku dėkinga,

K. Ukevičienė

Seima dviejų senesnio amžiaus žmonių ieško 3-4 kambarių buto Richmond Hill ar Woodhavene. Skambinti rytais ar vakarais kasdien tel. 441 9418.

Ieškomi: Pranas Urbietis, gyvenęs ar gyvenęs 1316 James St., Baltimore, Md., 21223; J. Skavičius, 4958 Whitaker Ave., Philadelphia, Pa. 19124. Jie patys arba žinantieji, prašomi rašyti: Mrs. Marija Petrauskas, 91 Lafayette St., Hartford, Conn., 06106.

Sveicariškų laikrodžių labai papigintomis kainomis galima gauti pas laikrodininką Stasį Citvarą. Laikrodžių gerumas visu 100 procentų garantuotas. Ypač rekomenduojama tiems, kurie nori siųsti į Lietuvą, nes tie laikrodžiai bus gerai patikrinti. Taip pat St. Citvaras priima laikrodžių pataisyti. Skambinti telefonu 846-3648.

K. Miklas, BATŪNO vykdomasis pirmininkas ir festivalio organizatorius, įteikia gėles J. Matulaitienei, kuri vadovavo lietuvių tautiniams šokiams. Nuotr. C. Binkins

A. + A.

Jonui Butkui

mirus, jo žmonai Anei ir kitiems šeimos nariams, netekus mylimo vyro ir tėvo, reiškiu gilią užuojautą.

PRANAS KIDOLIUS

APREIŠKIMO PARAPIJOS PIKNIKAS

įvyks

August-rugpjūčio 30

Franklin Square, L.I. N.Y.

Gros Joe Thomas orkestras

Durys atsidarys 1 val., sokiai prasidės 4 val. popiet

Gražus parkas, didžiulė naujai pastatyta salė, geras privažiavimas ir aikštė mašinoms statyti.

Autobusas išeis 1 val. nuo Apraiškimo bažnyčios; 1:30 val. — nuo Salinskų įstaigos Woodhavene. Nuo Jamaica traukinio paskutinės stoties iki pat pikniko aikštės autobusas atveža per 15 minučių.

PLATTDEUTSCHE PARK RESTAURANT

1132 Hempstead Turnpike

Franklin Square, L.I. N.Y.

Kviečiame parapijiečius ir svečius dalyvauti.

BOSTONO ŽINIOS

Antanas ir Aleksandra Gus-
taičiai, praleidę vasaras atosto-
gas pas savo sūnų Californijoje,
grįžo atgal į Bostoną.

Tautos šventės ir Steigiamo-
jo Seimo minėjimą rengia Liet.
Bendruomenė rugsėjo 20 d. 3
v. p.p., Lietuvių Piliečių d-
jos auditorijoje So. Bostone.
Paskaitą skaitys prel. J. Balkū-
nas iš New Yorko.

Monika Lemberdienė, kada-
se gyvenusi Bostone, dabar gy-
venanti Californijoje, svečiuo-
jasi Bostone ir atostogauja Ca-
pe Code.

Lietuvių Enciklopedijos lei-
dykla dar uždaryta. Savo atos-
togas baigia rugsėjo 15 d.

Keleivio laikraštis, atostoga-
vęs visą mėnesį, jau pasirodė.

Lietuviška radijo valanda,
kuriai vadovauja Valentinas ir
Steponas Minkai, rugpjūčio 9
surengė savo metinį pikniką
Romuvos parke Brocktone. Pro-
gramą atliko arkordeonistė ir
dainininkė Julija Grauslytė iš
Hudson, N. H., Bostono tauti-

Darbininko ekskursijai vyks-
tant į Montrealį, Kanadoje, au-
tobuse vietos bus numeruotos.
Anksčiau užsiregistruavę gaus
pirmąsias vietas. Kas norėtų
vykti, turi užsiregistruoti iki
rugpjūčio 30 d. Skambinti Dar-
bininko administracijai (212)
GL 2-2923, Broliui Kazimie-
riui GL 5-7068, M. Salinskie-
nei 296-2244. Rašyti: Darbinin-
ko administracija, 910 Willough-
by Ave., Brooklyn, N. Y.
11221.

A. a. Antanas Vainius įamžin-
tas Lietuvių Fonde

Svėkšnos gimnazijos 50 m.
sukakties proga velionis Anta-
nas Vainius, tos gimnazijos mo-
kiny, veiklus ir pareiagingas
visuomenininkas, tapo įamžin-
tas Lietuvių Fonde tos pačios
gimnazijos mokinių — jo drau-
gų aukomis. Aukoj: St. Bich-
nevičius, Vl. Bichnevičiai, V.
Butvydai, Vac. Karmazinas, St.
Mikniai, K. Norvilai, kun. J.
Pakalniškis, A. Setikai, J.
Stradai, J. Zubavičiai. Viso
110 dol.

Iniciatoriai:

kun. J. Pakalniškis,
V. Butvydas

nių šokių grupės mažosios mer-
gaitės, vadovaujamos Onos
Ivaskienės, pašoko tautinių šo-
kių. Taip pat dalyvavo ir sve-
čiai armėnai, pašokę keletą sa-
vo tautinių šokių. Šių metų iš-
kilija lietuvaite išrinkta Fran-
ces Kveselytė iš Brocktono.
Šokių varžybas laimėjo: Pensi-
ninkų polka — Ona Siugžda ir
Juozas Velička iš Bostono, Ma-
mė ir papės polka — Julija
Barz iš Dorchesterio ir Jonas
Uselis iš So. Bostono, jaunimo
polka — Marija ir Chester Či-
rokas iš Brocktono, valsa —
Stasė Vaičienė ir Walter Rup-
šys iš Dorchester, tango — Ona
ir Petras Radzevičius iš Brock-
tono, tvistą — Roma ir John
Sullivan.

Automobilį, kurį dovanojo
Fitzmaurice Motor Sale and
Service iš Brocktono, savinin-
kas Juozas Kairis, laimėjo Sta-
sė Vaičius iš Dorchesterio. Šim-
ta dol. laimėjo Walter East-
brooks iš Brocktono, trečią do-
vaną laimėjo Cecilija Coughlin
iš Malden, Ketvirtą — Vytau-
tas Barauskas iš W. Yarmout,
Mass., penktą — Bartkus iš
Holbrook, šeštą — Kazys Merkis
iš So. Bostono, septintą — Sta-
sys Augenis iš So. Bostono.

Pikniko rengėjai ir radijo va-
landėlės vedėjai nuoširdžiai
dėkoja visiems, kurie prisidėjo
prie šio pikniko surengimo —
Julijai Grauslytei, šokių rengė-
jam, prekybininkam, kurie pa-
aukojo dovanas, bilietų parda-
vinėtojam, šeimininkei Moni-
kai Plevokienei, šeimininkui
Mykolui Bichnevičiui ir visiem
pagelbininkam.

PASKUTINIS KVIESLYS I ATLANTO RAJONO STOVYKLAI

Atlanto Rajono stovykla pra-
sideda rugpjūčio dieną, 1 v.
p.p. (galima atvykt anksčiau)
— baigiasi rugsėjo 7 dieną.
Vieta: 4-H Camp, Spencer,
Mass. Tel: 885-4891.

Vadovauja: stovyklos virši-
ninkas — S. M. Subatis, vir-
šininko pavaduotojas — ps. A.
Glodas, dvasios vadas — kun.
H. Sulcas, ūkio skyriaus vedė-
jas — P. Palubeckas, seserijos
pastovyklės vadovė — ps. B.
Zdanienė, brolijos pastovyklės
vadovas — ps. G. Surdėnas.

Laiko nedaug — paskutinės
dienos. Skubėkite ruošti! Bus
malonu vėl susitikti, pabend-
rauti, pasimokyti bei pasida-
linti patyrimu.

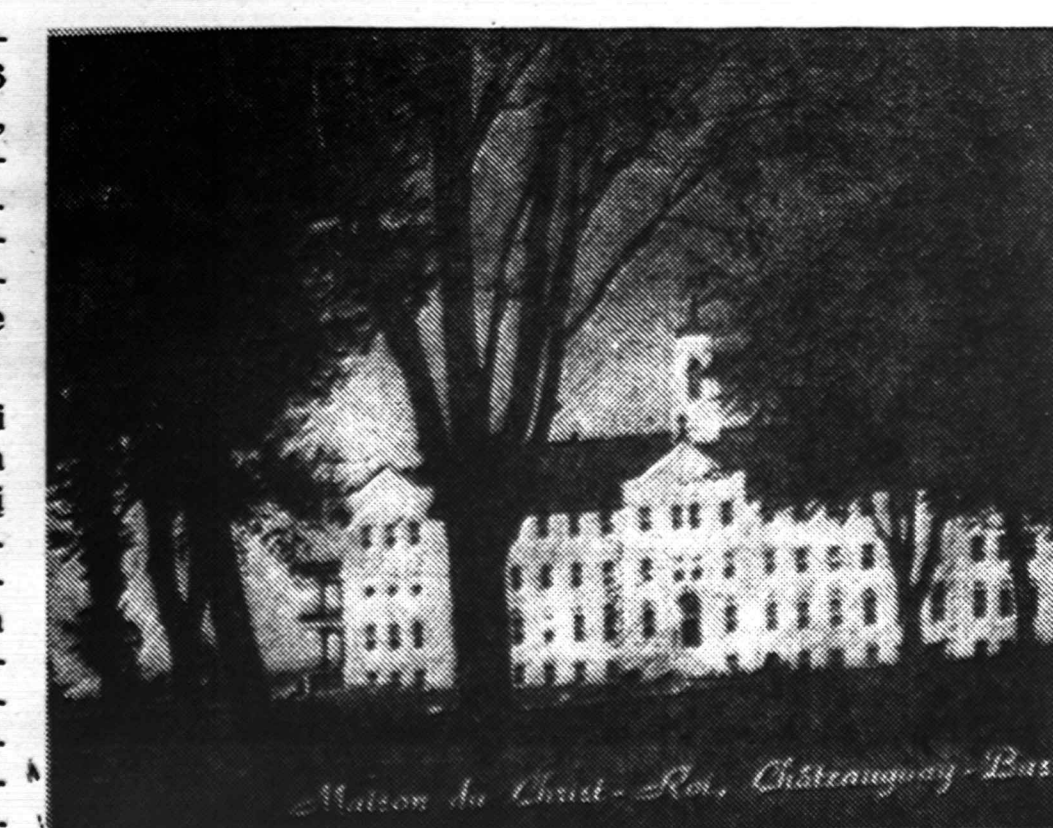
Iki pasimatymo stovykloje!

M.S.

Rengiamo ekskursija į Montrealį

Rudens ekskursija autobusu
į Montrealį, Kanadoje, kur bus
aplankyta pasaulinė paroda su
gražiai įrengtais Amerikos,
Portugalijos ir kitų kraštų pa-
vilijonais, lietuvių bažnyčios,
klubas ir kt., Cape of Made-
leine, garsi šv. Juozapo šven-
tovė, Jėzuitų kankinių vieta
Auriesville, N. Y., Lake
George ir kt. Ekskursija iš-
vyks rugsėjo 5, šeštadienį, 8
val. ryto nuo Tėvų Pranciško-
no vienuolyno, 680 Bushwick
Ave., Brooklyne, ir grįžta rug-
sėjo 7 dienos vakare. Kelionė,
2 nakvynės ir patarnavimas

autobusu vietoje asmeniui kai-
nuoja 52 dol. Nori turėti pri-
vatų nakvynei kambarį moka
55 dol. Vietas reikia skubiai
rezervuoti, nes Darbo Dienos
savaitgalis yra patogus ekskur-
sijom. Rezervuojant vietą pri-
siųsti 15 dol. užstatą. Kelionės
reikalais skambinti T. Petru
Baniūnui (212) GL 2-2923, Bro-
liui Kazimierui GL 5-7068, M.
Salinskieni 296-2244. Prašom
nesivėlinėti ir vežtis kuo ma-
žiausiais daiktu. Įsidėti piliety-
bės dokumentus. Rašyti: Dar-
bininko adm., 910 Willoughby
Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Nakvynių namai, kur ekskursija sustos Montrealyje